

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving :

- het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de algemene regels inzake subsidiëring

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, ONROEREND ERFGOED EN WONEN BESLUIT :

Artikel 1. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 14 december 2017 betreffende de toekenning van een subsidie aan organisaties met geregulariseerde gesco-projecten wordt de tabel vervangen door onderstaande tabel :

KBO nr.	Werkgever	Subsidie max	VTE max
432220320	De Poort vzw, voor wonen en werk	117.827,61	4,00
415128623	Huurdersbond Oost-Vlaanderen vzw	81.972,21	3,00
405007464	WoonAnker Waas	7.841,67	0,50
400032156	WoninGent cvba	110.287,91	10,00
400629794	Elk zijn Huis cvba	37.237,36	3,00
400979489	Gewestelijke Sociale Bouwmaatschappij Woonzo cvba	34.034,29	2,80
401314140	Kempisch Tehuis cvba	5.735,20	0,44
401033236	Meetjeslandse Bouwmaatschappij voor Volkswoningen cvba	16.759,43	3,00
400335826	Volkswelzijn bv cvba	5.699,60	0,52
405031913	Waasse Landmaatschappij cvba	16.789,44	1,00
405342610	CBVA Wonen Regio Kortrijk	15.300,43	1,00
236506487	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	5.561,33	1,50
		455.046,47	

Art. 2. Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt vervangen door wat volgt :

“Art. 6. De subsidie voor begrotingsjaar *i*, vermeld in artikel 5, wordt jaarlijks op 1 juni aangepast aan de evolutie van de gezondheidsindex (basis 2003) naar het gezondheidsindexcijfer van de maand mei die voorafgaat, met als basis het gezondheidsindexcijfer van 108,89 voor mei 2019. Het cijfer wordt afgerond tot op twee cijfers na de komma.

Het eerste lid is niet van toepassing als in de begrotingsinstructies andere indexatieparameters zijn opgenomen voor loon en werking.”

Brussel, 18 maart 2020.

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Onroerend Erfgoed en Wonen,

M. DIEPENDAELE

VLAAMSE OVERHEID

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

[C – 2020/41847]

19 JUNI 2020. — Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van de beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

- het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, artikel 5, tweede lid, vervangen bij het ministerieel besluit van 5 juni 2020.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op het volgende motief:

- de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector (de Vlaamse Sportfederatie, het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, Gezond Sporten Vlaanderen, de Vereniging voor Sport- en Keuringsartsen, de FitnessOrganisatie en Sport Vlaanderen) werkte een stappenplan uit voor de heropstart van de sportsector. De leidraad is een concrete doorvertaling van dit stappenplan. In de leidraad wordt duidelijkheid verschaft over de verschillende fases van de heropstart aan sportfederaties, sportclubs, sportcentra, evenementorganisatoren en alle andere instanties en mensen die sport aanbieden, op welke manier dan ook. Tegelijkertijd begeleidt het alle betrokken partijen bij een verantwoorde en veilige heropstart van hun sportactiviteiten. Om de heropstart van de sportsector verantwoord en veilig te laten verlopen, heeft de klankbordgroep protocollen uitgewerkt voor verschillende doelgroepen. Door dit besluit worden de na te leven protocollen voor zwembadexploitanten en exploitanten van zwemgelegenheden in recreatiedomeinen vastgesteld zoals bepaald in artikel 5, tweede lid van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. Verder wordt de geüpdatete versie van het reeds vastgestelde protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden vastgesteld, wat ook een beperkte aanpassing van de leidraad impliceert.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND BESLUIT:

Artikel 1. Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19 wordt vervangen door de bijlage 1 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 2. Bijlage 7 bij hetzelfde besluit wordt vervangen door de bijlage 2 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 3. Aan hetzelfde besluit wordt een artikel 7/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/1. Het protocol voor zwembadexploitanten, opgenomen in bijlage 8 die bij dit besluit is gevoegd, wordt vastgesteld.”

Art. 4. Aan hetzelfde besluit wordt een bijlage 8 toegevoegd, die bij dit besluit als bijlage 3 is gevoegd.

Art. 5. Aan hetzelfde besluit wordt een artikel 7/2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/2. Het protocol voor exploitanten van zwemgelegenheden in recreatiedomeinen, opgenomen in bijlage 9 die bij dit besluit is gevoegd, wordt vastgesteld.”

Art. 6. Aan hetzelfde besluit wordt een bijlage 9 toegevoegd, die bij dit besluit als bijlage 4 is gevoegd.

Art. 7. Dit besluit treedt in werking op 19 juni 2020.

Brussel, 19 juni 2020.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,
B. WEYTS

Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Leidraad voor een verantwoorde heropstart van de sportsector

Inhoud

Inleiding	3
1. Fase 3: Wat wordt mogelijk vanaf 8 juni?	5
1.1. Sporten in beperkte groep in georganiseerd verband mits social distancing	6
1.2. Alle sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar worden toegelaten (zonder toeschouwers)	7
2. Vooruitzicht op volgende fases	9
2.1. Fase 4 (1 juli)	9
2.2. Fase 5 (1 augustus)	9
2.3. Fase 6 (1 september)	9
3. Gedragscodes en protocollen ter ondersteuning van een verantwoorde heropstart	10
4. Besmettingsrisico beperken	11
4.1. Mondmaskers	11
4.2. Procedure bij vaststelling van besmetting	11
Bijlage 1: overzicht sportspecifieke passages uit het ministerieel besluit van 5 juni 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken	13

De bepalingen uit het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zoals gewijzigd, zijn de juridische basis voor het heropstarten van sportactiviteiten, onder de in dat besluit vermelde voorwaarden.

Inleiding

Sport Vlaanderen, de Vlaamse Sportfederatie, het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, Gezond Sporten Vlaanderen, de Vereniging voor Sport- en Keuringsartsen en de FitnessOrganisatie vormen samen de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector. Deze klankbordgroep werkte in overleg met het kabinet van minister Weyts een stappenplan uit voor de heropstart van de sportsector. Dit stappenplan werd in de week van 4 mei bezorgd aan de Groep van Experts die belast is met de Exit Strategie (GEES).

Op 4 mei 2020 werd een eerste stap gezet in de versoepeling van de coronamaatregelen. Voor de sportsector betekende dit dat er opnieuw meer sportbeoefening mogelijk werd, onder enkele duidelijke beperkende voorwaarden. De Nationale Veiligheidsraad (NVR) liet meer buitensport toe, met inachtneming van de nodige voorzorgsmaatregelen in verband met afstand en hygiëne. Je kon opnieuw sporten samen met maximaal 2 extra sportpartners die niet onder jouw dak wonen en die steeds dezelfde moeten zijn.

Vanaf 18 mei werd een volgende stap gezet in de versoepeling van de coronamaatregelen. Voor de sportsector betekende dit dat aanvullend op wat toegelaten is in fase 1, vanaf fase 2 ook georganiseerde sportactiviteiten in de openlucht zouden toegelaten worden met maximaal 20 personen. Bij deze groep moest er verplicht een sportbegeleider aanwezig zijn, die meegerekend wordt in het maximum aantal van 20 personen. Deze bubbel blijft tijdens een training vanzelfsprekend behouden, maar moest doorheen verschillende trainingen niet noodzakelijk steeds dezelfde 20 personen te zijn. Bijkomend moest de onderlinge afstand van 1,5 meter tussen sporters steeds worden gegarandeerd.

De sportsector was alvast tevreden met de bijkomende ademruimte. Er was opnieuw een horde genomen in de heropstart van de sportsector, maar we waren nog steeds een eind verwijderd van de normale gang van zaken. In waren nog een aantal stappen te nemen in het heropstartplan van de sportsector, zoals uitgewerkt door de klankbordgroep.

In chronologische volgorde waren de nog te nemen stappen het toelaten van:

- alle sportactiviteiten voor -12 jarigen (zonder toeschouwers) (zie 3.1 voor verdere duiding)
- Individuele fysieke activiteit indoor mits social distancing met maximum 2 partners (max. 1 persoon/30 m²) (plus 1 toegelaten sportbegeleider)
- beperkte groep indoor (max. 20, inclusief sportbegeleiders) in georganiseerd verband mits social distancing (max. 1 persoon/30 m²)
- alle sportactiviteiten (exclusief wedstrijden buiten trainingsverband waar social distancing niet gegarandeerd kan worden)
- Sportevenementen met gelimiteerd aantal deelnemers en toeschouwers (inclusief wedstrijden waar soc. distancing niet gegarandeerd kan worden)
- Massasportevenementen

Om al deze stappen op een veilige en verantwoorde manier te kunnen heropstarten, ongeacht de timing die hieraan zou gekoppeld worden door de veiligheidsraad, werkten de organisaties vertegenwoordigd in de klankbordgroep de nodige gedragscodes en protocollen uit. Deze worden via hun respectievelijke websites ter beschikking gesteld.

Deze leidraad is een overkoepelend document voor de verschillende gedragscodes en protocollen. Het geeft een eerste duiding bij de generieke richtlijnen die zijn vastgelegd in het ministerieel besluit over de coronamaatregelen. Het bundelt enkel algemene tips voor sportactoren om op een veilige en verantwoorde manier van start te kunnen gaan.

Alle voorstellen die in het stappenplan en in deze leidraad worden uitgewerkt, zijn onder voorbehoud van concrete beslissingen door de Nationale Veiligheidsraad (NVR) en zijn gebaseerd op volgende uitgangspunten:

1. De transitie moet stroken met de evolutie van de epidemie.
2. Elk voorstel moet praktisch uitvoerbaar zijn.
3. We houden maximaal rekening met de noden van de sportorganisaties en de lokale besturen.
4. Elk voorstel moet helder kunnen worden uitgelegd.
5. De heropbouw moet sportmedisch verantwoord kunnen verlopen.
6. Elke fase wordt geëvalueerd en gevolgd door aanpassing, verlenging of verdere uitbreiding

In het licht van de zes bovenstaande uitgangspunten willen we een belangrijke oproep doen aan alle sportaanbieders. We vragen federaties, clubs, sportcentra, evenementorganisatoren en alle andere instanties en mensen die sport aanbieden, op welke manier dan ook, om het volgende bericht duidelijk zichtbaar op hun website te plaatsen en maximaal bekend te maken bij hun sporters.

Beste sporter,

Net als de rest van de wereld wordt Vlaanderen bedreigd door een coronavirus dat al duizenden levens heeft gekost. Zonder de maatregelen van de overheid en zonder de inspanningen die we zelf hebben geleverd, zouden nog veel meer mensen gestorven zijn. Ook de sport werd aan banden gelegd. We zitten nu in de fase dat het virus uitdooft, maar als we niet oppassen, dan zal het vast en zeker opflakkeren.

Sport en beweging zijn heel belangrijk, niet alleen voor onze gezondheid maar ook ons geestelijk en sociaal welzijn. Daarom hebben de verantwoordelijken van de sportsector er ook op aangedrongen mensen geleidelijk weer meer kansen te geven om zich sportief uit te leven. Dat proces is nu aan de gang. We hebben al meer sportieve mogelijkheden dan enkele weken geleden, gelukkig maar.

Toch moeten we er samen voor zorgen dat de sportwereld niet de aansteker van een nieuwe coronapiek wordt. Zolang er geen trefzeker medicijn of geen vaccin is tegen covid-19, zullen we dus voorzichtig moeten blijven. Daarom vragen we alle sporters en alle sportbegeleiders om de regels te volgen en niet op zoek te gaan naar achterpoortjes of trucs om die regels te omzeilen.

Hoe je ook sport, het belangrijkste is dat thuis blijft als je mogelijke coronasymptomen hebt en dat je voor, tijdens en na het sporten anderhalve meter afstand houdt. Doe dat voor je eigen gezondheid, maar ook voor de gezondheid van je medesporters en alle andere mensen met wie je in contact komt.

Sporten is inderdaad belangrijk, maar niet belangrijk genoeg om mensenlevens te riskeren.

1. Fase 3: Wat wordt mogelijk vanaf 8 juni?

Op 3 juni nam de nationale veiligheidsraad volgende beslissing met betrekking tot sport.

8 juni (fase 3)

- De meeste sportactiviteiten kunnen zonder onderscheid hervatten.
 - Zowel outdoor als indoorinfrastructuur mag terug open. Ook fitnesscentra mogen opnieuw open.

- Trainingen en wedstrijden kunnen normaal hervat worden. Bij competities geldt er geen limiet op het aantal deelnemende sporters. Er is nog geen publiek toegelaten.
- Dit alles is wel nog onderhevig aan enkele beperkende voorwaarden:
 - Kleedkamers en douches blijven gesloten
 - Zwembaden moeten voorlopig nog gesloten blijven. Zwemmen kan wel op andere plaatsen (open water zwemmen), mits naleving van de regelgeving van toepassing.
 - Sporten in groep kan voorlopig enkel in georganiseerd verband, met een maximum van 20 personen (=sportbubbel), inclusief een verplichte sportbegeleider.
 - Bij de sportactiviteiten moet nog steeds social distancing worden gewaarborgd (minstens 1,5 meter afstand houden), behalve voor kinderen tot en met 12 jaar. Dit betekent dat deelactiviteiten van een sport waar de veiligheidsafstand niet kan gegarandeerd worden voorlopig nog niet kunnen aangeboden worden aan personen ouder dan 12 jaar.
- Topsporters krijgen toegang tot alle sportfaciliteiten, indien ze een topsportstatuut hebben.
- De horeca kan terug opstarten, onder strikte voorwaarden. Dit is eveneens van toepassing op kantines. Deze moeten dezelfde regels volgen als andere horecazaken. Deze regels vind je terug op de website van de [FOD Economie](#) en [Horeca Vlaanderen](#). Voor kleinere sportkantines waar maar 1 iemand bestelt, kan de regel voor eenmanszaken toegepast worden en kan bediend worden aan de bar, steeds met respect voor de afstand van 1,5 meter met en tussen de klanten.

1 juli (fase 4)

- Alle sportactiviteiten kunnen hervat worden, zonder dat social distance hierbij moet toegepast worden tijdens de sportactiviteit. Kleedkamers en douches worden opnieuw toegankelijk. De sportbubbel kan vergroot worden tot maximum 50 personen in een activiteit.
- Zwembaden kunnen terug open.
- Alle wedstrijden kunnen opnieuw plaatsvinden, ook bij sporten waar de social distance niet kan gegarandeerd worden. Bij competities geldt er geen limiet op het aantal deelnemende sporters. Bij deze wedstrijden mogen maximaal 200 zittende toeschouwers aanwezig zijn. Deze combinatie van deelnemers en publiek maakt dus dat het vanaf 1 juli opnieuw mogelijk wordt om (kleinschalige) sportevenementen te organiseren.
- Sportkampen zijn opnieuw mogelijk in bubbels tot 50 deelnemers

1 augustus (fase 5)

- Voor sportevenementen met een beperkt aantal toeschouwers zullen naar analogie met grotere bijeenkomsten zoals lokale kermissen mogelijks opnieuw meer toeschouwers mogelijk worden, mits strikte voorwaarden. Dit is afhankelijk van eventuele beslissingen die de veiligheidsraad (NVR) hierover zal nemen.

Hiermee volgt de NVR het grootste deel van ons advies uit het stappenplan. Er werd gehoor gegeven aan onze oproep om de normale sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar prioritair te laten hervatten. Vanaf fase drie zijn we al een heel eind opgeschoten.

De belangrijkste generieke richtlijnen die ingaan vanaf 8 juni worden hierna verduidelijkt en voorzien van bijkomend advies vanuit de klankbordgroep. Voor meer specifieke vragen kan je ook steeds de FAQ op de website van Sport Vlaanderen raadplegen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/corona-veelgestelde-vragen/>

1.1 Sporten in beperkte groep in georganiseerd verband mits social distancing

Vanaf fase 3 is de regel die van toepassing was op outdoor sporten in groep ook van toepassing op indoor sporten. Dit houdt in dat georganiseerde sportactiviteiten in de openlucht vanaf 8 juni zijn toegelaten met maximaal 20 personen. Bij deze groep moet er verplicht een sportbegeleider aanwezig zijn, die meegerekend wordt in het maximum aantal van 20 personen. Gedurende het verloop van de sportactiviteit blijft deze bubbel vanzelfsprekend behouden. Tussen verschillende sportactiviteiten onderling hoeven dit niet steeds dezelfde 20 personen te zijn. Bij deze sportactiviteiten moet de onderlinge afstand van 1,5 meter tussen sporters steeds worden gegarandeerd.

Aanvullend bij wat was toegelaten in fase 2 kunnen nu ook sportwedstrijden worden georganiseerd. Dit kan wel enkel indien tijdens de wedstrijd de social distance tussen de deelnemers kan gegarandeerd worden. Er is geen limiet op het aantal deelnemende sporters in een competitiewedstrijd.

Om de afstandsregels beter te kunnen respecteren en overbevolking van de beschikbare ruimte te vermijden, adviseren we vanuit de klankbordgroep om er op toe te zien dat de beschikbare sportinfrastructuur minstens 30m² per deelnemer kan waarborgen. Dit komt overeen met een bezetting van max. 20 personen op een klassiek basketbalterrein.

Het advies waarbij de beschikbare sportoppervlakte 30m² per aanwezige sporter moet waarborgen, gaat uit van verplaatsingssporten waarbij er in normale omstandigheden, door de aard van de sport, een grote kans op onderlinge interactie is en waarbij men de anderhalve meter niet zomaar kan garanderen. Hier willen we dus extra veiligheid inbouwen ten opzichte van de reguliere anderhalve meter, zodat een sportzone niet (te) druk bezet kan worden. Voor bepaalde sporten waarbij er in normale omstandigheden nauwelijks of geen kans is op onderlinge interactie en lichamelijk contact is deze perimeter overdreven en zou een uitzondering voorzien moeten worden. Bij dergelijke activiteiten binnen een afgebakende zone voor één persoon, adviseert de klankbordgroep dat de beschikbare sportoppervlakte minimaal 10m² per aanwezige sporter moet waarborgen en dat het materiaal tussen opeenvolgende gebruikers ontsmet moet worden. Voorbeelden zijn een fitnesscentrum met fitnessstoestellen, toestelturnen of baantjeszwemmen.

We duiden deze generieke richtlijn hieronder met enkele voorbeelden. Deze voorbeelden zijn niet limitatief en de vermelde sporten zijn enkel gekozen in functie van duiding van een context. Bij elk voorbeeld zijn de bovenvermelde voorwaarden inzake afstand en hygiëne nog steeds van toepassing.

- Hockey: Op één terrein (>6000 m²) kunnen verschillende groepjes van max 20 personen, inclusief de sportbegeleider(s) aan het werk. Conditie-, techniek- en shotoefeningen kunnen in een trainingscontext reeds beoefend worden als de social distancing wordt gerespecteerd. Wedstrijdvormen zijn hier nog niet toegelaten aangezien contact dan niet uitgesloten kan worden.
- Volleybal: de indoortrainingen kunnen hervat worden, maar er gelden beperkingen op de toegelaten oefeningen. Bij bijvoorbeeld klassieke block-oefeningen of normale wedstrijden staat men vaak neus aan neus aan het net. Dergelijke situaties moeten voorlopig nog worden geweerd uit de trainingen.
- Atletiek: Op een atletiekterrein (piste + binnenveld, >10.000 m²) kunnen verschillende disciplines in groepjes van max. 20 personen aan het werk.
- Fietsen: Er kan in groep gefietst worden met max. 20 personen. Binnen deze groep moet wel de social distancing-maatregel (1,5 m onderlinge afstand) worden toegepast. Indien dit niet op een veilige manier kan gebeuren in verhouding met het verkeer, dient de groep zich op te splitsen.
- Kajakken kan nu ook in clubverband, in beperkte groep.

- Een fitnesscoach gelinkt aan een fitnessclub kan outdoor-fitness aanbieden aan een groep van maximaal 20 personen (inclusief zichzelf).
- Een fitnesscentrum kan terug opengaan.
- Sportief zwemmen (in functie van triatlon, afstandszwemmen, ...) in open water is mogelijk, ook in beperkte groep in georganiseerd verband, op voorwaarde dat de beheerder van de openwaterzone dit toelaat. Massarecreatie in open water is nog niet mogelijk aangezien hier de afstandsregels niet gegarandeerd kunnen worden.
- Een wedstrijd tijdrijden met 40 sporters en zonder toeschouwers kan, aangezien er geen limiet is op het aantal deelnemers aan een competitiewedstrijd en de afstandsregels te allen tijde kunnen gegarandeerd worden.

Om deze generieke richtlijn mogelijk te maken mogen alle outdoor- en indoorsportinfrastructuur opnieuw open gesteld worden, inclusief de horecafaciliteiten. Enkel douches, kleedkamers en zwembaden moeten voorlopig nog gesloten blijven. Deze kunnen pas vanaf 1 juli terug openen. Vrijwilligers die instaan voor het onderhoud van het sportmateriaal, het openstellen van de sportinfrastructuur en de horecafaciliteiten kunnen zich verplaatsen naar de club.

Om tot een verantwoorde en veilige opstart van fase 3 te kunnen komen, werkten we met de organisaties die betrokken zijn in de klankbordgroep reeds generieke gedragscodes en sectorprotocollen uit. Een aantal generieke principes inzake veiligheid en hygiëne zullen immers van kracht blijven doorheen verschillende fases van de heropstart van de sportsector. Deze generieke sectorprotocollen kunnen indien nodig snel bijgewerkt worden in functie van nieuwe federale beslissingen over versoepelingen in volgende fases. Deze generieke gedragscodes en sectorprotocollen vindt u aanvullend bij deze leidraad (apart te downloaden).

1.2 [Alle sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar worden toegelaten \(zonder toeschouwers\)](#)

Deze generieke richtlijn houdt in dat voor kinderen tot en met 12 jaar alle sportactiviteiten zijn toegelaten, zowel indoor als outdoor. Ook sportactiviteiten waarbij social distancing niet gegarandeerd kan worden, zijn mogelijk. Toeschouwers bij deze sportactiviteiten blijven wel nog verboden en de flow van volwassenen (bijvoorbeeld ouders) wordt zoveel mogelijk ingeperkt.

Het toelaten van alle sportactiviteiten, zonder strikte voorwaarde van social distancing tijdens de sportbeoefening, is te verantwoorden bij deze leeftijdsgroep vanuit een virologische, epidemiologische, sportmedische en pedagogisch-organisatorische argumentatie.

Volgens de meeste studies zijn minderjarigen en zeker kinderen van de basisschoolleeftijd geen belangrijke aanjagers van de COVID-19-epidemie.¹ Het Nederlandse RIVM, dat ook zelf onderzoek deed naar SARS-CoV-2 en COVID -19 bij kinderen, vat het als volgt samen: 'Wereldwijd zijn er relatief weinig kinderen gemeld met COVID -19, (...) kinderen spelen een kleine rol in de verspreiding van het nieuwe coronavirus. De meeste verspreiding vindt plaats tussen volwassenen onderling en van volwassen familieleden naar kinderen. Verspreiding van COVID -19 onder kinderen of van kinderen naar volwassenen komt minder vaak voor.'²

Epidemiologisch is de situatie voor sportende kinderen ook iets gunstiger Jonge kinderen sporten meestal samen met kinderen uit dezelfde omgeving, veel meer dan tieners.

Ook sportmedisch is er een gegronde reden om sport en beweging maximaal te faciliteren voor jonge kinderen. Deze leeftijdsgroep had in deze crisis tot nog toe zeer

veel moeite om voldoende te bewegen. Speeltuinen en -pleintjes zijn dicht. Veel kinderen beschikken niet over een grote tuin. Ze hebben doorgaans ook weinig andere kinderen om mee te spelen, krijgen geen gymles op school en vallen slecht te motiveren voor de weinige individuele duursporten (wandelen, fietsen, joggen) die tot voort kort waren toegelaten. Onderzoek door het Onderzoeksplatform Sport bevestigt deze vaststellingen³.

Daarbovenop is social distancing een aan kinderen moeilijk uit te leggen begrip — laat staan om het toe te passen. Daarin is het vergelijkbaar met het gebruik van mondmaskers.

Bij het invullen van de sportactiviteiten voor kinderen tot en met 12 jaar is het de bedoeling om deze kinderen een uitlaatklep te bieden in een (vertrouwde) context van georganiseerd sporten (sportclub, gemeentelijk sportaanbod, ...), maar ook op het vertrouwde sportpleintje nabij de woonblok in een stedelijke context. Op basis van bovenstaande argumenten is het immers te verantwoorden om alle verschillende sporten en sportvormen aan te bieden.

Hoewel de social distancing-regels wegvallen voor deze groep is het niet de bedoeling om alle voorzichtigheidsregels overboord te gooien. We adviseren met aandrang aan sportaanbieders om bij de organisatie van sportactiviteiten voor kinderen tot 12 jaar rekening te houden met volgende specifieke richtlijnen:

- Organiseer je sportactiviteiten in beperkte groepen van maximaal 20 personen, inclusief sportbegeleiders. Enkel bij competitiewedstrijden is er geen limiet op het aantal deelnemers;
- Vermijd niet noodzakelijke contacten tussen de sportbegeleider en de jonge sporters, en zorg dat de afstandsregels tussen sporters tot en met 12 jaar en sporters ouder dan 12 jaar gewaarborgd worden;
- Blijf voldoende aandacht schenken aan de generieke maatregelen inzake hygiëne voor en na het sporten.

2. Vooruitblik op volgende fases

In de communicatie na de veiligheidsraad van 3 juni en het ministerieel besluit van 5 juni bood men naast de versoepeling vanaf 8 juni ook nog perspectief over wat in enkele volgende fases zou mogelijk worden, onder voorbehoud van de evolutie van de epidemie. Hieronder vind je alvast de belangrijkste zaken terug.

2.1 Fase 4 (1 juli)

Vanaf 1 juli zullen alle sportactiviteiten kunnen hervat worden, zonder dat de regels inzake social distance moeten worden toegepast. De sportbubbel kan vergroot worden tot maximum 50 personen in een sportactiviteit.

In deze fase kunnen opnieuw alle sportwedstrijden plaatsvinden, ook bij die sporten waar de social distance niet kan gegarandeerd worden. Er geldt geen limiet op het aantal deelnemers aan een competitiewedstrijd. Bovendien zullen bij deze wedstrijden maximaal 200 zittende toeschouwers aanwezig mogen zijn. Deze combinatie van deelnemers en publiek maakt dus dat het vanaf 1 juli opnieuw mogelijk wordt om (kleinschalige) sportevenementen te organiseren. Het feit dat er geen limiet is bepaald voor het aantal deelnemers aan een sportwedstrijd betekent echter niet dat alle veiligheidsmaatregelen kunnen genegeerd worden. Organisatoren dienen zich nog steeds te houden aan de voorwaarden en richtlijnen die bepaald worden in het protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden (zie hiervoor de link onder punt 3 van deze leidraad). De richtlijnen en adviezen zullen hen helpen bij de voorbereiding van hun organisatie.

Kleedkamers en douches worden opnieuw toegankelijk en zwembaden kunnen terug opengaan. Dit is alvast een belangrijke stap richting het nieuwe normaal. De zwembadsector, zwemclubs en zwemfederatie zijn er nu alvast klaar voor en het basisprotocol ter ondersteuning van de heropening vind je nu al terug online (zie hiervoor de link onder punt 3 van deze leidraad).

Kinderen en ouders hebben er vol spanning naar uitgekeken: sportkampen zijn vanaf 1 juli opnieuw mogelijk. Deze kampen moeten georganiseerd worden in bubbels tot 50 deelnemers. Sport Vlaanderen werkte samen met het Departement CJM aan een eerste voorbereiding van de zomerkampen in een gezamenlijke tastforce. Vervolgens werd binnen de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector een specifiek protocol voor sportkampen uitgewerkt. Dit kan als ondersteunend instrument gebruikt worden door organisatoren bij de planning en voorbereiding van hun kampen voor deze zomer. Ook als ouder of jongere kan je hier extra informatie uithalen om een idee te krijgen over hoe je sportkamp er deze zomer zal uitzien. (zie hiervoor de link onder punt 3 van deze leidraad).

Aangezien de regels voor social distancing vanaf 1 juli wegvallen tijdens de beoefening van sportactiviteiten binnen de toegelaten bubbel, kunnen ook alle sportvormen opnieuw worden aangeboden tijdens deze kampen.

2.2 Fase 5 (1 augustus)

In de communicatie na de veiligheidsraad werd aangekondigd dat lokale publieke bijeenkomsten, zoals kermissen wellicht opnieuw mogelijk zouden worden vanaf 1 augustus, onder voorbehoud van de evolutie van de epidemie. Dit biedt mogelijks ook vooruitzichten op een uitbreiding van het aantal toeschouwers bij sportwedstrijden en sportevenementen.

Er wordt op dit ogenblik een instrument ontwikkeld dat zal helpen om een inschatting te maken van de veiligheid van een evenement in tijden van corona. Dit instrument wordt in opdracht van Toerisme Vlaanderen ontwikkeld door de Karel de Grote Hogeschool. Het Covid Event Risk Model zal voor iedereen beschikbaar zijn via een gratis online tool. Meer duiding over dit CERM vind je terug in het protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden.

2.3 Fase 6 (1 september?)

Massasportevenementen met een mix van (een zeer groot aantal) sporters en een niet geplafoneerd aantal toeschouwers is op dit ogenblik nog niet mogelijk. Ten vroegste vanaf het najaar zou hier enig perspectief voor ontstaan, maar dit is onder voorbehoud van verdere concrete beslissingen door de veiligheidsraad.

3. Gedragscodes en protocollen ter ondersteuning van een verantwoorde heropstart

Om tot een verantwoorde en veilige heropstart van fase 3 (en volgende) te komen, werkten we vanuit de klankbordgroep verschillende gedragscodes en protocollen uit. Waar nodig werden externe experts uitgenodigd, zoals bij de uitwerking van het protocol voor sportkampen of voor het protocol voor organisatoren van sportevenementen. Deze gedragscodes en protocollen werden opgemaakt op generiek niveau en kunnen integraal overgenomen worden door sportorganisaties, lokale besturen, infrastructuurbeheerders, ... of kunnen als leidraad dienen bij het uitwerken van de eigen specifieke gedragscodes en protocollen.

Om de boodschappen uit de gedragscodes en protocollen ook visueel te kunnen ondersteunen, werden posters en stickerpakketten uitgewerkt. Deze kunnen worden

gedownload of aangevraagd via de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>. Kijk hiervoor in de rubriek gedragscodes en protocollen.

- [Gedragscode voor sporters](#)
- [Gedragscode voor G-sporters](#)
- [Gedragscode voor vrijwilligers](#)
- [Gedragscode voor bestuurders](#)
- [Gedragscode voor ouders](#)
- [Gedragscode voor trainers/sportbegeleiders](#)
- [Protocol voor gemeenten](#)
- [Protocol voor beheerders van sportinfrastructuur en openbare ruimtes](#)
- [Protocol voor zwembaden](#)
- Protocol voor zwemzones in recreatiegebieden (online beschikbaar vanaf 19 juni)
- [Protocol voor fitnesscentra](#)
- [Protocol voor sportkampen voor kinderen](#)
- [Protocol voor sportkampen voor volwassenen en senioren](#)
- [Protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden](#)

De gedragscodes en protocollen zijn aanvullend bij deze leidraad. Elke gedragscode of protocol bestaat uit een puntsgewijze opsomming van tips en richtlijnen per doelgroep of context. In het kader van goed bestuur wordt het aanbevolen om een sportspecifieke/context-specifieke doorvertaling te maken van deze protocollen. Concrete specificaties eigen aan de sport worden hierbij op een verantwoorde en gefundeerde wijze gemotiveerd. Deze mogen vanzelfsprekend niet afwijken van de coronamaatregelen zoals bepaald in het ministerieel besluit.

4. Besmettingsrisico beperken

4.1 Mondmaskers

Naast de gedragscodes en protocollen die je als bijlagen bij deze leidraad kan terugvinden, willen we in deze leidraad alvast nog enkele generieke regels meegeven die kunnen helpen om het besmettingsrisico te beperken.

Hierbij is het sowieso belangrijk om te verwijzen naar de zes gouden regels die vanuit de veiligheidsraad worden verspreid voor wat betreft het individuele gedrag. Je kan deze nalezen via deze [link](#).

De vierde regel gaat over het bewaren van een veilige afstand ten opzichte van elkaar. Vanaf 8 juni wijzigt deze regel deels ten opzichte van de periode voor 8 juni. De nieuwe regel luidt als volgt: "De veiligheidsafstand blijft gelden, behalve voor mensen binnen hetzelfde gezin, voor kinderen jonger dan 12 jaar onderling en voor mensen met wie er nauwer contact is, d.w.z. de uitgebreide sociale bubbel. Wie de veiligheidsafstand niet kan respecteren, moet een mondmasker dragen."

Deze regel maakt het mogelijk dat er door jongeren tot en met 12 jaar opnieuw vrij kan gesport worden. Het biedt ook meer duidelijkheid over eerdere conflictsituaties tussen de afstandsregel en algemene veiligheidsvoorschriften. Van zelfsprekend blijft de afstandsregel in de sportsector van kracht zoals bepaald door het ministerieel besluit. Er zullen geen sportactiviteiten georganiseerd worden waarbij deze veilige afstand tussen sporters onderling niet kan gewaarborgd worden.

In een sportcontext kunnen zich echter situaties voordoen waarbij de veiligheid van de sporter in het gedrang dreigt te komen en een interventie van een trainer noodzakelijk is. In dergelijke situaties kan de veiligheidsafstand niet gerespecteerd worden. Daarom adviseren we vanuit de klankbordgroep dat trainers die in dergelijke situaties kunnen

terecht komen preventief een mondkapje dragen. Bij de keuze van een juist mondkapje in deze context moet men er in de eerste plaats vanuit gaan dat dit dient om de andere te beschermen. In dat geval kiest men dus best voor de chirurgische of stoffen mondkapjes.

Naar analogie met de situatie in het kleuteronderwijs, is het dragen van een mondkapje door trainers die met kleuters (tot 6 jaar) omgaan niet nodig.

4.2 Procedure bij vaststelling van besmetting

Wanneer je als sportorganisatie verneemt dat er een van jouw leden of deelnemers aan jouw sportactiviteiten besmet is met het coronavirus, volg je best volgende stappen op.

Stap 1: Schat het risico in

- Is de besmette persoon op een sportactiviteit geweest onder verantwoordelijkheid van jouw organisatie binnen een tijdspanne van 2 dagen voor het begin van de symptomen tot het einde van de besmettelijkheidsperiode (over het algemeen 7 dagen na het begin van de symptomen of langer als de symptomen aanhouden)?
 - Indien niet, hoeven de andere betrokkenen bij de activiteiten binnen jouw organisatie niet als contactpersoon te worden opgegeven voor contact tracing
 - Indien wel, dan start je best met de onderstaande stappen.
- Heeft de besmette persoon de afstandsregels en alle nodige voorzorgsmaatregelen, zoals je kan terugvinden in de [gedragscode voor de sporter](#), gevolgd?
 - Indien wel, dan moeten de andere betrokkenen bij de activiteiten binnen jouw organisatie niet als contactpersoon worden opgegeven voor contact tracing
 - Indien niet, dan start je best met de onderstaande stappen.

Stap 2: Contactpersonen

- Hou contact met de besmette persoon om de situatie op te volgen.
- Help de besmette persoon met het opstellen van een lijst met contactpersonen, dit zijn personen die contact hebben gehad met een bevestigd COVID-19 geval.
- Volg op of de besmette persoon is gecontacteerd door het Covid-19 Contact Tracing Team.

Stap 3: Communicatie

- Maak nooit zomaar de medische gegevens van een lid bekend! In de regel communiceer je niet over de identiteit van de besmette persoon en respecteer je zijn/haar privacy, tenzij deze persoon bij overleg zelf aangeeft dat dit voor hem/haar ok is.
- Indien het Contact Tracing Team niet snel opstart, overleg dan met de besmette persoon om de leden met een direct risico, nl. mogelijke contactpersonen, samen te informeren. Vermeld duidelijk indien het over een hoog of laag risico gaat.
- Het is sowieso raadzaam om je eigen leden of deelnemers op de hoogte te brengen van een mogelijke besmetting en hen bij deze communicatie ook volgende folder te bezorgen met betrekking tot contactonderzoek: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Folder_contactonderzoek_NL.pdf. Op die manier is men ook beter voorbereid indien men wordt gecontacteerd in functie van contactonderzoek.
- Informeer de contactpersonen over de acties die je binnen de club hebt ondernomen.

Wat moet ik weten over contact tracing?

Via de deze link vind je nuttige informatie over contact tracing of contactonderzoek: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek>

Bij contactonderzoek zal iemand die werkt in opdracht van de overheid je opbellen. In Vlaanderen werkt die persoon in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid van de Vlaamse overheid. In Brussel is dat in opdracht van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Let hierbij zeker op het nummer. Dit is altijd via dit specifieke telefoonnummer 02 214 19 19 of 8811 in het geval van een sms. Deze info is belangrijk om de echte telefoons van deze van mogelijke fraudeurs te onderscheiden.

[Bijlage 1: overzicht sportspecifieke passages uit het ministerieel besluit van 5 juni 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken](#)

De concrete passages uit het ministerieel besluit van 5 juni 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zijn als volgt:

Art. 2. Aan het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, wordt een artikel *1bis* toegevoegd, dat luidt als volgt :

“De volgende inrichtingen of onderdelen van inrichtingen blijven gesloten :

1° de voor het publiek toegankelijke zwembaden tot en met 30 juni 2020;

2° de kleedkamers en douches van de infrastructuren bestemd voor de uitoefening van fysieke activiteiten;

Art. 4. Artikel 5 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, wordt vervangen als volgt :

“Worden verboden, behoudens andersluidende bepaling voorzien door dit besluit :

1° de samenscholingen van meer dan tien personen;

2° de uitoefening van contactsporten met effectief fysiek contact.

In afwijking van het eerste lid en onverminderd artikel *8bis*, worden toegestaan :

— activiteiten die geen fysieke contacten impliceren, in georganiseerd verband, in het bijzonder door een club of een vereniging, met een groep van maximum 20 personen tot en met 30 juni 2020, en van maximum 50 personen vanaf 1 juli 2020, steeds in de aanwezigheid van een meerderjarige trainer, begeleider of toezichter;

— sportieve activiteiten zonder effectieve fysieke contacten, met inbegrip van wedstrijden, zonder publiek (gesloten deuren) vanaf 8 juni 2020;

— sportieve activiteiten, met inbegrip van wedstrijden, en voorstellingen met een zittend publiek, vanaf 1 juli 2020, met maximaal 200 toeschouwers met naleving van het protocol vastgesteld door de bevoegde minister in overleg met de betrokken sector;

Art. 7. Aan het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, wordt een artikel *5ter* toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In afwijking van artikel 5, eerste lid, mogen zomerkampen en -stages met of zonder overnachting, alsook de speelpleinwerking plaatsvinden vanaf 1 juli 2020, onder voorbehoud van de toelating van de bevoegde gemeentelijke overheid.

Deze kampen, stages en activiteiten mogen georganiseerd worden voor één of meerdere groepen van maximum 50 personen bestaande uit de deelnemers en de begeleiders. De personen die samenkomen in het kader van deze kampen, stages en activiteiten moeten in eenzelfde groep blijven en mogen niet samen worden gezet met de personen van een andere groep.

De begeleiders en deelnemers ouder dan 12 jaar respecteren de regels van social distancing in de mate van het mogelijke, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.”

Art. 10. Artikel *8bis* van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, wordt vervangen als volgt :

“ § 1. Onverminderd andersluidende bepalingen voorzien door dit besluit, neemt eenieder de nodige maatregelen om de naleving van de regels van social distancing te garanderen, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon, behoudens voor wat betreft de personen die onder hetzelfde dak wonen onderling, kinderen onderling tot en met de leeftijd van 12 jaar, en voor contacten tussen personeel enerzijds en leerlingen anderzijds binnen het kleuteronderwijs.

§ 2. In afwijking van de eerste paragraaf en onverminderd de verplichting om de social distancing na te leven, is het behoud van de afstand van 1,5m niet vereist tussen personen die elkaar ontmoeten in toepassing van artikel 5*bis*.”

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 19 juni 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 2 bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 7 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Belang van de heropstart	3
3. Algemeen basisprotocol sportevenementen.....	4
3.1. Gezond Sporten	5
3.2. Communicatie	5
3.3. Mens	6
3.4. Infrastructuur.....	6
3.5. Omgeving	8
3.6. Product.....	8
4. Algemeen basisprotocol sportwedstrijden	9
4.1. Gezond Sporten	10
4.2. Communicatie.....	10
4.3. Mens	11
4.4. Infrastructuur	11
4.5. Omgeving	13
4.6. Product	13
5. Toolbox.....	14

1. Inleiding

Het onderscheid tussen een sportwedstrijd en een sportevenement is niet altijd makkelijk te maken. In het licht van de huidige regelgeving gaan we uit van volgende aanname. Een competitiewedstrijd is een competitieve sportactiviteit in georganiseerd verband waarbij deelnemers strijden voor de overwinning. Hierbij is niet noodzakelijk publiek aanwezig t. Een sportevenement houdt in dat er op de sportactiviteit een mix is van (een groot aantal) competitieve en/of recreatieve deelnemers en een groot aantal toeschouwers. Bovendien heeft een evenement meestal een eenmalig of jaarlijks karakter. Dit protocol is van toepassing op beide organisatievormen en biedt richtlijnen en adviezen om sportwedstrijden en sportevenementen op een veilige en verantwoorde manier te laten hervatten.

Sportactiviteiten waarbij maximaal 50 personen betrokken zijn, vallen buiten de scope van dit protocol. Zij kunnen beschouwd worden als een reguliere sportactiviteit in georganiseerd verband en moeten voldoen aan de generieke voorwaarden zoals bepaald in de leidraad voor een verantwoorde heropstart van de sportsector.

(Competitie)wedstrijden en evenementen kunnen niet zomaar terug opgestart worden. Het vergt weken tot maanden planning om weer op gang te raken en de eerste evenementen te kunnen laten doorgaan. Daarom is er nood aan een duidelijk perspectief over een heropstart zodat organisatoren alvast voorbereidingen kunnen treffen. De beslissingen van de nationale veiligheidsraad van 3 juni bieden dit perspectief.

Vanaf 8 juni kunnen er opnieuw outdoor en indoor sportwedstrijden worden georganiseerd op voorwaarde dat men tijdens de sportactiviteit de afstandsregels (minimum 1,5 meter ten opzichte van elkaar) kan garanderen. Deze afstandsregels zijn niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar. Aan deze wedstrijden kan een onbeperkt aantal sporters deelnemen. Er is in deze fase nog geen publiek toegelaten.

Vanaf 1 juli kunnen opnieuw alle sportactiviteiten hervatten. De afstandsregels hoeven tijdens de sportactiviteiten niet meer te worden toegepast. Sportwedstrijden kunnen dus opnieuw worden georganiseerd voor alle sporten. Er is geen limiet op het aantal deelnemers tijdens deze wedstrijden. Bovendien mogen er in deze fase ook maximaal 200 zittende toeschouwers aanwezig zijn. **Deze combinatie van deelnemers en publiek maakt dus dat het vanaf 1 juli opnieuw mogelijk wordt om (kleinschalige) sportevenementen te organiseren. Het feit dat er geen limiet is bepaald voor het aantal deelnemers aan een sportwedstrijd betekent echter niet dat alle veiligheidsmaatregelen kunnen genegeerd worden.** Dit protocol biedt richtlijnen en adviezen om deze activiteiten op een verantwoorde manier te organiseren.

We wijzen erop dat elke richtdatum en alle maximum aantallen onder voorbehoud zijn van de evolutie van de epidemiologische curve en nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad.

Dit protocol werd uitgewerkt op basis van een voorstel van GOLAZO NV, SPORTIZON NV, PELOTON, ENERGY LAB, FLAN-DERS CLASSICS, KONINKLIJKE BELGISCHE HOCKEY BOND, VLAAMSE HOCKEY LIGA, BASKETBAL VLAANDEREN, DANSSPORT VLAANDEREN, VLAAMSE ATLETIEK LIGA, en enkele medische experts. Het protocol werd finaal afgewerkt door de klankbordgroep voor de heropstart voor de sportsector, in samenwerking met Golazo en Flanders Classics. Deze versie van 17 juni kende een uitgebreide update vanuit de klankbordgroep. Sportwedstrijden en sportevenementen kregen elk hun eigen basisprotocol zodat dit duidelijker werd voor de respectievelijke organisatoren. Dit basisprotocol kan als generieke leidraad dienen voor deze organisatoren.

Op de website van Sport Vlaanderen vind je verder ook een toolbox met concrete evenementcases en wedstrijdcases die meer in detail zijn uitgewerkt en die als inspiratie kunnen dienen voor organisatoren van een gelijkaardig eventtype. Deze toolbox zal regelmatig worden aangevuld met nieuwe goede praktijken.

We erkennen de diversiteit binnen de verschillende sportevenementen en -wedstrijden en hun bijhorende maatschappelijke rol. Eén globale benadering en aanpak voor alle sportevenementen en -wedstrijden is niet realistisch. Daarom werken we met een basisprotocol waarmee organisatoren verder aan de slag kunnen gaan. Organisatoren van sportevenementen kunnen voortbouwen op dit basisprotocol en specifieke maatregelen en richtlijnen op praktisch niveau toevoegen, rekening houdend met de sportspecifieke en lokale eigenschappen.

2. Belang van de heropstart

Waarom de heropstart van sportevenementen zijn belang heeft:

- Maatschappelijke rol:
 - Sociaal
 - Persoonlijk welbevinden: fysiek én mentaal welzijn
 - Recreatieve evenementen kunnen een alternatief bieden voor niet-haalbare vakantieplannen deze zomer
- Financieel-economische aspect:
 - Sportsponsoring en investeringen
 - Damage control: Opgelopen Coronaschade nog maximaal indijken
- Secundaire golf
 - De rol van sport en beweging kan zeer belangrijk zijn in het vermijden van de secundaire golf van pathologieën (psychologisch, cardiovasculair,...).
- Reputatie:
 - Signaal naar de sector, onze inwoners en ook breder internationaal dat we de vaardigheden en discipline hebben om evenementen op een veilige en doordachte wijze terug op te starten

Waarom de heropstart van sportwedstrijden zijn belang heeft:

- Belang heropstart competities en sportwedstrijden = essentieel deel van de werking van federaties en clubs
 - Maatschappelijke rol - lidmaatschap en verbondenheid met sportclub
 - Financieel aspect - competitie is belangrijke factor voor extra inkomsten via inkom en deelnamegelden en opbrengsten kantine
- Belang voor de sporter: kansen om zich opnieuw een doel voor ogen te stellen, uitdagingen aan te gaan, zich uit te leven,
- Belang voor de supporter: terugvinden van een gevoel van verbondenheid, een belangrijke bron van ontspanning

3. Algemeen basisprotocol sportevenementen

(Sport-)Evenementen en de bijhorende organisaties zijn in essentie zeer flexibele gebeurtenissen waarbij veiligheid in het algemeen steeds een primordiale rol speelt. In het kader van Covid-19 komen er op dit niveau nieuwe uitdagingen op onze sector en activiteiten af.

Om hier zo adequaat mogelijk op te (re)ageren dient een organisator een **toegewijd CoronaSafe-Team** samen te stellen. Dit kan ook een CoronaSafe-verantwoordelijke zijn bij kleinere evenementen met minder dan 200 betrokkenen. Dit team wordt belast met de samenstelling van een evenement-specifiek draaiboek met te nemen maatregelen, controle over de uitvoering, bewaking van de naleving ervan en correctie bij tekorten binnen de diverse evenementen en hun verloop.

Dit basisprotocol dient om dit CoronaSafe-team (of verantwoordelijke) duidelijke handvaten te geven bij de opmaak van een evenement-specifiek draaiboek.

Vanuit de Karel De Grote Hogeschool werd in opdracht van Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met de evenementensector het Covid Event Risk Model (CERM) ontwikkeld, samen met een bijhorende code of conduct. Deze tool dient om de risico's in het kader van Covid-19 bij de organisatie van een evenement op voorhand af te toetsen. Dit instrument en hoe een organisator hier moet mee omgaan wordt verder in deze nota, onder hoofdstuk 5, uitgebreid toegelicht. Bij de uitwerking van dit protocol houden we maximaal rekening met de verschillende parameters die opgenomen zijn in het CERM en trachten we telkens bijhorende adviezen en richtlijnen mee te geven voor een veilige organisatie.

Bij het uitwerken van concrete maatregelen die ingevoerd worden bij de organisatie van evenementen om de veiligheid in tijden van het coronavirus zo goed mogelijk te garanderen, moet men steeds de principes van het **basisprotocol** nastreven. Social distancing waar mogelijk, faciliteiten om handen te wassen en voorzien van handgel ter ontsmetting, net zoals het ter beschikking stellen van mondklappers zijn de meest evidente principes. Verder groeperen we de maatregelen op 6 niveaus:

- **Gezond sporten:** adviezen en richtlijnen rond gezond en veilig sporten in coronatijden
- **Communicatie:** Informatieverspreiding m.b.t. omgang met Corona
- **Mens:** Maatregelen met weerslag op deelnemers, medewerkers, leveranciers en andere stakeholders
- **Infrastructuur:** Specifieke voorzieningen en ingrepen op en rond de evenementsite ter facilitering van de voorgestelde maatregelen
- **Omgeving:** Specificaties & richtlijnen m.b.t. capaciteiten en flows op en rond het evenement
- **Product:** Specificaties en amendementen m.b.t. de diverse categorieën van evenementen & sporten

In het basisprotocol trachten we ook richtlijnen en adviezen mee te geven om te kunnen inspelen op de parameters die opgenomen zijn in het CERM. Deze parameters zijn gebundeld in de volgende vier clusters:

- **Plaats/locatie:** waar vindt het evenement plaats en wat zijn de specificaties van de evenementlocatie;
- **Plan:** hoe gaat men organisatorisch om met de aanwezigen op het evenement (toegang, hygiëne, ...);
- **Mensen:** wie zijn de toeschouwers en deelnemers en hoe is de veiligheidscommunicatie georganiseerd;
- **Programma:** wat staat er op het programma van het evenement, hoe gedragen de toeschouwers en deelnemers zich, is er drank- of voedingsdistributie en hoe is die georganiseerd, ... ?

Vanuit dit basisprotocol adviseren we organisatoren van sportevenementen om minstens volgende concrete maatregelen te nemen en verder uit te werken op maat van het eigen evenement.

3.1. Gezond Sporten

- Organisatoren van (recreatieve) sportevenementen moeten er zich in deze tijden van bewust zijn dat intensief en langdurig sporten de immuniteit gedurende ongeveer 14 dagen kan verzwakken. Zolang er geen vaccin of medicijn is, blijft het aanbevolen om matig te sporten, zowel qua duur als qua intensiteit.
- Als organisator moet je hierover sensibiliserend optreden naar je deelnemers toe.
- Wijs je deelnemers ook nadrukkelijk op het belang van een goede conditionele voorbereiding in de aanloop naar het evenement.
- Niet-geoefende kandidaat-deelnemers moeten minstens 8 weken de tijd nemen om zich rustig, op een verantwoorde wijze te kunnen voorbereiden. Biedt als organisator verschillende voorbereidingsprogramma's/trainingsschema's aan op maat van verschillende doelgroepen.
- Moedig de deelnemers tijdens het evenement aan om op geen enkel moment buiten hun comfortzone te gaan, ongeacht hun conditioneel niveau. Zorg ervoor dat de inrichting van de evenementsite uitnodigt tot het nemen van rustmomenten voor zij die buiten adem dreigen te raken.
- Vermijd grote samenscholingen en werk waar mogelijk met flows van deelnemers in aparte tijdslots.
- Wijs de deelnemers erop dat het in deze tijden niet de bedoeling is om toptijden/topprestaties neer te zetten.
- Deze boodschap wordt ook ondersteund door een brede groep sportorganisaties, sportartsen en sportwetenschappers die het [#blijfsporten](#) initiatief opzetten.

3.2. Communicatie

- Naast directe communicatie omtrent maatregelen in functie van het coronavirus Covid 19, dient er evenzeer aandacht besteed te worden aan de boodschap inzake gezond sporten, zoals weergegeven onder het eerste niveau van dit basisprotocol.
- Verwijs in uw communicatie naar de deelnemers duidelijk naar tips inzake gezond sporten, zoals weergegeven in het eerste thema en op www.gezondsporten.be en www.sportkeuring.be.
- Neem deze boodschappen inzake gezond sporten mee naar je deelnemers (bij inschrijving, tijdens de voorbereiding, ...) via de kanalen die je als organisator ter beschikking hebt (mailings, website, social media, ...).
- Per evenement wordt er een CoronaGids (draaiboek) opgemaakt dat de genomen en gecommuniceerde maatregelen bundelt en toelicht ter verspreiding naar betrokkenen (deelnemers, partners, medewerkers,..). Binnen deze coronagids worden er op de 6 niveaus maatregelen genomen, rekening houdende met de sport- en wedstrijdspecifieke eigenschappen. In de aanvullende toolbox bij dit basisprotocol, die je kan terugvinden bij de gedragscodes en protocollen op de website van [Sport Vlaanderen](http://www.sport.vlaanderen/) (<https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>), worden concreet uitgewerkte goede praktijkvoorbeelden gedeeld ter inspiratie van organisatoren.
- Communiceer de geldende gedragsregels aan je deelnemers en toeschouwers. Wijs hen op hun verantwoordelijkheid. Hiervoor kan men zich baseren op de gedragscode voor sporters die je kan terugvinden op de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>
- Wanneer men werkt met concrete inschrijvingen per wedstrijd kan een verplichte instemming gevraagd worden met de geldende gedragscodes.

- Op de wedstrijdsite worden geldende gedragscodes gecommuniceerd en gefaciliteerd door duidelijk opgestelde infographics en sensibiliseringsboodschappen (vb. vloerstickers).
- Voor sportevenementen gericht op actieve participatie: Neem op voorhand via gerichte communicatie (bv. via website of bevestigingsmail na inschrijving) contact op met je actieve deelnemers om hen te wijzen op de noodzaak van een goede voorbereiding, zodat men op een sportmedisch verantwoorde manier aan het evenement kan deelnemen. Een goede persoonlijke voorbereiding is hierbij immers cruciaal.
- In theorie is er geen limiet voor het aantal deelnemers, maar stel als organisator een maximumaantal deelnemers voorop in het draaiboek van uw evenement. Zorg er daarbij voor dat alle veiligheidsvoorschriften uit dit protocol kunnen nageleefd worden.
- Indien je als organisator mikt op meer dan 200 deelnemers moet je ook de drie onderstaande richtlijnen opvolgen.
 - Communiceer het vooropgestelde maximum aantal deelnemers duidelijk naar jouw gemeentebestuur of voeg dit toe in je vergunningsaanvraag indien van toepassing.
 - Communiceer deze maximumcapaciteit duidelijk naar de deelnemers in de communicatie over de inschrijvingsmogelijkheden. Informeer de deelnemers hierbij ook over de gehanteerde flows en voorziene tijdslots (zie verder onder 3.4).
 - Stop de inschrijvingen onmiddellijk van zodra dit maximum aantal is bereikt (daginschrijvingen zijn sowieso niet mogelijk, zie verder onder 3.4)

3.3. Mens

- Medewerkers ontvangen een **basiskit** met ontsmettingsdoekjes, handgel en een mondmasker.
- Dataverzameling van aanwezige publiek is ten stelligste aanbevolen waar mogelijk en een must op niveau van deelnemers, met oog op contact tracing.
- Een **toegewijd controleteam** staat in voor de sensibilisering op evenement en controle op naleving van het gedragscharter waaronder social distancing en crowd control. Bij niet-naleving wordt er ingegrepen en bijgestuurd.
- **Risicodoelgroepen** worden afgeraden om deel te nemen aan of aanwezig te zijn op een evenement.
- Doelgroepen die zich in de laatste periode ziek voelden, worden gevraagd thuis te blijven en niet te participeren. **Symptomen** voor selectie zijn o.a.. Koorts, droge hoest, keelpijn, hoofdpijn, vermoeidheid, kortademigheid en een griepig gevoel.
- **Deelnemers** worden zoveel mogelijk aangemoedigd om zichzelf vooraf te controleren door middel van **testing**. Bij internationale topsportdeelnemers is dit een vereiste, internationaal publiek wordt in een eerste fase geweigerd voor zover de grenzen tussen desbetreffende landen en België niet geopend zijn.
- **Verplichte aanwezigheid van EHBO-team** met kennis van zaken betreffende procedures bij COVID19-verdachte deelnemer.

3.4. Infrastructuur

- Op een evenement worden er **mondmaskers** aangeboden, faciliteiten om **handen te wassen** worden vergroot, **handgel** is op diverse strategische plaatsen beschikbaar. Sanitaire punten worden op regelmatige basis gedesinfecteerd door mobiele teams.
- Organisatoren treden sensibiliserend op naar toeschouwers met betrekking tot het dragen van een mondmasker.
- Potentiële contactpunten worden afgeschermd met **plexiglas**, die op regelmatige basis worden gereinigd en gedesinfecteerd.

- **Kleedkamers, douches** en gemeenschappelijke ruimtes worden tot 1 juli nog buiten gebruik gesteld. Vanaf 1 juli kunnen deze terug ter beschikking gesteld worden. De organisator neemt hierbij extra voorzorgsmaatregelen en werkt een concreet plan uit voor het ter beschikking stellen van douches en kleedkamers (beperken van aantal personen, reinigingsschema, ...).
- **Gemeenschappelijk sportmateriaal** (ballen, doelen,...) wordt steeds na elke opwarming, oefenpartij of wedstrijd gereinigd of ontsmet. Persoonlijke benodigdheden (Bidons, handdoeken,...) worden gemarkeerd en strikt persoonlijk gehouden.
- **Cashvrij betalen** wordt de norm & **inschrijvingen ter plaatse** zijn niet mogelijk. Het administratieve luik rond inschrijvingen dient vooraf te gebeuren (online, telefonisch, per mail, ...) en aanmelding ter plaatse verloopt met contactloze check-in. Ook betalingen gebeuren bij voorkeur vooraf. Indien niet mogelijk bij bijvoorbeeld kleinschalige evenementen voorziet men ter plaatse een cash- en contactloze betaaloptie (bv. Payconiq).
- **Outdoorfaciliteiten** worden gemaximaliseerd en spreiding in ruimte en dichtheid wordt optimaal gefaciliteerd door actieve crowd control.
- **Vergroot sportzones en eventuele start- en aankomstzones zo veel mogelijk** om meer spreiding te creëren: toegelaten capaciteiten worden bepaald op het beschikbare aantal sportoppervlakte in respect met social distancing. Voor sportactiviteiten moet de beschikbare sportoppervlakte per deelnemer 30m² (of 10m² indien de individuele sporter zich binnen een individueel afgebakende zone bevindt) waarborgen (zie leidraad voor de heropstart van de sportsector).
- Baseer je voor spreiding van toeschouwers op de richtlijnen inzake dichtheid zoals bepaald in het CERM.
- Vermijd grote samenscholingen en werk waar mogelijk met aparte flows van deelnemers en toeschouwers.
- Aanvullend op vorige richtlijn, zijn volgende bepalingen ook verplicht voor organisatoren van evenementen met meer dan 200 deelnemers
 - Deel de deelnemers op in groepen (bubbels) van maximaal 50 personen die een eigen tijdslot krijgen toegewezen om te starten aan het evenement.
 - Bij evenementen in parcoursvorm moet de organisator ervoor zorgen dat in de startzone de onderlinge veiligheidsafstand (minimum 1,5m) tussen deze groepen van 50 onderling steeds kan gewaarborgd worden. Zorg hierbij ook voor zo veel mogelijk ruimte tussen de sporters binnen deze groep.
 - Zorg voor veilige intervallen tussen het vertrek van de groepen, beperk het risico op bottlenecks voor, tijdens en na het evenement tot een minimum en vermijd zo veel mogelijk het risico op vermenging van de groepen.
 - Organisatoren van een evenement in parcoursvorm duiden zoveel mogelijk de flows onderweg aan door indicaties van zones voor snelle en trage sporters. Bij nauwe passages kan waar nodig een inhaalverbod ingesteld worden.
- **Supporterzones/tribunes** worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen en binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden, oa. door ter beschikking stelling van beschermingsmateriaal, datacapturing en uitgetekende flows.
 - Zorg voor de **regelmatige schoonmaak** van de key-elementen binnen de wedstrijdorganisatie waaronder vb. sanitair, onthaal, gebruikte sportmaterialen etc.
 - Vanaf 1 juli is een zittend publiek toegelaten van maximaal 200 personen. Deze maximumaantallen kunnen bijgesteld worden door nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad. Deze beslissing primeren op hier vermelde maximumaantallen.
 - Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor het publiek volgens de geldende afstandsregels (minimum 1,5 meter afstand) en dichtheidsregels (zoals bepaald via het CERM)

- Ongeacht eventuele nieuwe maximum aantallen, zal de toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers steeds de toets van het CERM moeten doorstaan.
- Indien in een latere fase staand publiek wordt toegelaten moeten de genomen maatregelen om de afstands- en dichtheidsregels te waarborgen in detail worden opgenomen in het spreidingsplan voor de toeschouwers. Dit kan bijvoorbeeld door staanplaatsen duidelijk te markeren met spots op de grond, met voldoende afstand tussenin, waar eventuele toeschouwers verplicht op moeten plaatsnemen.
- Vanuit virologisch oogpunt verhoogt luidkeels roepen of zingen het verspreidingsrisico van het Covid-19 virus. Treed als organisator sensibiliserend op en ontmoedig zangkoren door toeschouwers. Ga op zoek naar innovatieve alternatieven om het aanmoedigen door toeschouwers invulling te geven.

3.5. Omgeving

- **Social distance** wordt waar mogelijk maximaal gefaciliteerd. Dit wordt onder meer ondersteund door waar mogelijk duidelijke routings aan te duiden binnen het evenement. Eénrichtingsflows worden geoptimaliseerd en drukke punten worden hertekend met het oog op het bewaren van de aanbevolen afstand (1,5m), net zoals parkings verruimd worden om mensen veilig te laten uitstappen.
- Stewards of een beveiligingsdienst worden ingezet met oog op **crowd control**: bewaking van capaciteiten binnen bepaalde zones en bijhorende flows / routings.
- **Cateringfaciliteiten & VIP** zullen de gangbare maatregelen voor restaurants en horeca in het algemeen volgen.
- **Bij bevoorradingen** worden enkel gesloten verpakkingen meegegeven door medewerkers in beschermingsoutfit en volgens vooraf bepaalde en gefaciliteerde flows. Dit geldt zowel voor food als drinks.

3.6. Product

- Bij sommige sporten spreek je over fysiek contact bij deelnemers, waardoor social distancing van 1.5m niet altijd haalbaar is. Tijdens de sportbeoefening zelf vallen de regels van social distancing weg vanaf 1 juli en hoeven deelnemers aan competitiewedstrijden en sportevenementen dus geen afstand te houden tijdens het beoefenen van de sportactiviteit.
- Elk type evenement heeft verder zijn **specifieke aandachtspunten en vereiste amendementen** die opgenomen worden in de CoronaGids van dit specifieke evenement.
- In functie van geldende en lopende maatregelen, kunnen de verschillende producten worden bijgestuurd in functie van de meest recente coronamaatregelen. Internationale deelnemers kunnen in een eerste fase geweerd worden, internationaal publiek kan geweigerd worden, of indien nodig publiek in het algemeen.
- **Niet-sportieve ceremonies** en contactpunten worden geweerd, waaronder oa. Podiumceremonies, handtekeningsessies etc.
- Indien er aanvullend op het sportevenement een extra-sportieve activiteit wordt aangeboden, moet de organisator voor dit gedeelte van het evenement het protocol (sectorgids) voor professionele kunsten volgen. Je vindt dit protocol de terug op deze website: <https://sectorgidscultuur.be/>. Indien deze extra-sportieve activiteit zich beperkt tot een horeca gelegenheid, dan zijn enkel de richtlijnen voor de horecasector van toepassing: <https://heropstarthoreca.be>

4. Algemeen basisprotocol sportwedstrijden

Sportwedstrijden zijn in essentie zeer flexibele gebeurtenissen waarbij veiligheid in het algemeen steeds een primordiale rol speelt. Wanneer hierbij grote aantallen deelnemers of publiek bij betrokken zijn wordt dit ook een complexere organisatie. In het kader van Covid-19 komen er op dit niveau nieuwe uitdagingen op onze sector en activiteiten af.

Om hier zo adequaat mogelijk op te (re)ageren dient een organisator een **toegewijd CoronaSafe-Team** samen te stellen. Bij kleinere wedstrijdorganisaties volstaat het om een CoronaSafe-verantwoordelijke aan te stellen. Dit team wordt belast met de samenstelling van een wedstrijd-specifiek draaiboek met te nemen maatregelen, controle over de uitvoering, bewaking van de naleving ervan en correctie bij tekorten binnen de diverse wedstrijden en hun verloop. Bij klassieke competitiewedstrijden met een repetitief karakter volstaat het indien er een standaard draaiboek (eventueel opgemaakt door de respectievelijke sportfederatie) ter beschikking is van een club.

Dit basisprotocol dient om dit CoronaSafe-team of de verantwoordelijke duidelijke handvaten te geven bij de opmaak van een wedstrijd-specifiek draaiboek.

Vanuit de Karel De Grote Hogeschool werd in opdracht van Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met de eventsector het Covid Event Risk Model (CERM) ontwikkeld, samen met een bijhorende code of conduct. Deze tool dient om de risico's in het kader van Covid-19 bij de organisatie van een wedstrijd op voorhand af te toetsen. Dit instrument en hoe een organisator hier mee omgaan wordt verder in deze nota, onder hoofdstuk 5, uitgebreid toegelicht. Bij de uitwerking van dit protocol houden we maximaal rekening met de verschillende parameters die opgenomen zijn in het CERM en trachten we telkens bijhorende adviezen en richtlijnen mee te geven voor een veilige organisatie.

Bij het uitwerken van concrete maatregelen die ingevoerd worden bij de organisatie van wedstrijden om de veiligheid in tijden van het coronavirus zo goed mogelijk te garanderen, moet men steeds de basisprincipes van het **basisprotocol** nastreven. Social distancing waar mogelijk, faciliteiten om handen te wassen en voorzien van handgel ter ontsmetting, net zoals het ter beschikking stellen van mondklappers zijn de meest evidente principes. Verder groeperen we de maatregelen op 6 niveaus:

- **Gezond sporten:** adviezen en richtlijnen rond gezond en veilig sporten in coronatijden
- **Communicatie:** Informatieverspreiding m.b.t. omgang met Corona
- **Mens:** Maatregelen met weerslag op deelnemers, medewerkers, leveranciers en andere stakeholders
- **Infrastructuur:** Specifieke voorzieningen en ingrepen op en rond de wedstrijdlocatie ter facilitering van de voorgestelde maatregelen
- **Omgeving:** Specificaties & richtlijnen m.b.t. capaciteiten en flows op en rond de wedstrijd
- **Product:** Specificaties en amendementen m.b.t. de diverse categorieën van wedstrijden & sporten

In het basisprotocol trachten we ook richtlijnen en adviezen mee te geven om te kunnen inspelen op de parameters die opgenomen zijn in het CERM. Deze parameters zijn gebundeld in de volgende vier clusters:

- **Plaats/locatie:** waar vindt de wedstrijd plaats en wat zijn de specificaties van de wedstrijdlocatie;
- **Plan:** hoe gaat men organisatorisch om met de aanwezigen op de wedstrijd (toegang, hygiëne, ...);
- **Mensen:** wie zijn de toeschouwers en deelnemers en hoe is de veiligheidscommunicatie georganiseerd;

- **Programma:** wat staat er op het programma van de wedstrijd(en), hoe gedragen de toeschouwers en deelnemers zich, is er drank- of voedingsdistributie en hoe is die georganiseerd, ... ?

Vanuit dit basisprotocol adviseren we organisatoren van sportwedstrijden om minstens volgende concrete maatregelen te nemen en verder uit te werken op maat van de eigen wedstrijd(en).

4.1. Gezond Sporten

- Organisatoren van (recreatieve) sportwedstrijden moeten er zich in deze tijden van bewust zijn dat intensief en langdurig sporten de immuniteit gedurende ongeveer 14 dagen kan verzwakken. Zolang er geen vaccin of medicijn is, blijft het aanbevolen om matig te sporten, zowel qua duur als qua intensiteit.
- Als organisator moet je hierover sensibiliserend optreden naar je deelnemers toe.
- Wijs je deelnemers ook nadrukkelijk op het belang van een goede conditionele voorbereiding in de aanloop naar de wedstrijd/competitie.
- Moedig de deelnemers tijdens de wedstrijd(en) aan om zo weinig mogelijk buiten hun comfortzone te gaan, ongeacht hun conditioneel niveau. Zorg ervoor dat de inrichting van de site of de organisatie van de wedstrijd uitnodigt tot het nemen van rustmomenten.
- Wijs de deelnemers bij individuele recreatieve wedstrijden erop dat het in deze tijden niet de bedoeling is om toptijden/topprestaties neer te zetten.
- Deze boodschap wordt ook ondersteund door een brede groep sportorganisaties, sportartsen en sportwetenschappers die het [#blijfsporten](#) initiatief opzetten.

4.2. Communicatie

- Naast directe communicatie omtrent maatregelen in functie van het coronavirus Covid-19, dient er evenzeer aandacht besteed te worden aan de boodschap inzake gezond sporten, zoals weergegeven onder het eerste niveau van dit basisprotocol.
- Verwijs in uw communicatie naar de deelnemers duidelijk naar tips inzake gezond sporten, zoals weergegeven in het eerste thema en op www.gezondsporten.be en www.sportkeuring.be.
- Neem deze boodschappen inzake gezond sporten mee naar je deelnemers (bij inschrijving, tijdens de voorbereiding, ...) via de kanalen die je als organisator ter beschikking hebt (mailings, website, social media, ...).
- Per wedstrijdorganisatie wordt er een CoronaGids (draaiboek) opgemaakt dat de genomen en gecommuniceerde maatregelen bundelt en toelicht ter verspreiding naar betrokkenen (deelnemers, partners, medewerkers,..). Binnen deze coronagids worden er op de 6 niveaus maatregelen genomen, rekening houdende met de sport- en wedstrijdspecifieke eigenschappen. In de aanvullende toolbox bij dit basisprotocol, die je kan terugvinden bij de gedragscodes en protocollen op de website van [Sport Vlaanderen](http://www.sport.vlaanderen) (<https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>), worden concreet uitgewerkte goede praktijkvoorbeelden gedeeld ter inspiratie van organisatoren.
- Bij klassieke competitiewedstrijden met een repetitief karakter volstaat het indien er een standaard draaiboek (eventueel opgemaakt door de respectievelijke sportfederatie) ter beschikking is van een club.
- Communiceer de geldende gedragsregels aan je deelnemers en toeschouwers. Wijs hen op hun verantwoordelijkheid. Hiervoor kan men zich baseren op de gedragscode voor sporters die je kan terugvinden op de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>
- Wanneer men werkt met concrete inschrijvingen per wedstrijd kan een verplichte instemming gevraagd worden met de geldende gedragscodes.

- Op de wedstrijdsite worden geldende gedragscodes gecommuniceerd en gefaciliteerd door duidelijk opgestelde infographics en sensibiliseringsboodschappen (vb. vloerstickers).
- Neem op voorhand via gerichte communicatie (bv. via website of bevestigingsmail na inschrijving) contact op met (de teamverantwoordelijken van) je actieve deelnemers om hen te wijzen op de noodzaak van een goede voorbereiding, zodat men op een sportmedisch verantwoorde manier aan de wedstrijd kan deelnemen. Een goede persoonlijke voorbereiding is hierbij immers cruciaal.
- In theorie is er geen limiet voor het aantal deelnemers, maar stel als organisator een maximumaantal deelnemers voorop in het draaiboek van uw wedstrijd. Zorg er daarbij voor dat alle veiligheidsvoorschriften uit dit protocol kunnen nageleefd worden.
- Indien je als organisator mikt op meer dan 200 deelnemers moet je ook de drie onderstaande richtlijnen opvolgen.
 - Communiceer het vooropgestelde maximum aantal deelnemers duidelijk naar jouw gemeentebestuur of voeg dit toe in je vergunningsaanvraag indien van toepassing.
 - Communiceer deze maximumcapaciteit duidelijk naar de deelnemers in de communicatie over de inschrijvingsmogelijkheden. Informeer de deelnemers hierbij ook over de gehanteerde flows en voorziene tijdslots (zie verder onder 4.4).
 - Stop de inschrijvingen onmiddellijk van zodra dit maximum aantal is bereikt (daginschrijvingen zijn sowieso niet mogelijk, zie verder onder 4.4)

4.3. Mens

- Medewerkers ontvangen een **basiskit** met ontsmettingsdoekjes, handgel en een mondmasker.
- Dataverzameling van aanwezige publiek is ten stelligste aanbevolen waar mogelijk en een must op niveau van deelnemers, met oog op contact tracing.
- Een **toegewijd controleteam** (kan ook 1 persoon zijn bij wedstrijden met een beperkt aantal deelnemers en toeschouwers) staat in voor de sensibilisering omtrent en controle op naleving van het gedragscharter waaronder social distancing en crowd control. Bij niet-naleving wordt er ingegrepen en bijgestuurd.
- **Risicodoelgroepen** worden afgeraden om deel te nemen aan of aanwezig te zijn op een wedstrijd.
- Doelgroepen die zich in de laatste periode ziek voelden, worden gevraagd thuis te blijven en niet te participeren. **Symptomen** voor selectie zijn o.a.. Koorts, droge hoest, keelpijn, hoofdpijn, vermoedheid, kortademigheid en een griepig gevoel.
- **Deelnemers** worden zoveel mogelijk aangemoedigd om zichzelf vooraf te controleren door middel van **testing**. Bij internationale topsportdeelnemers is dit een vereiste, internationaal publiek wordt in een eerste fase geweigerd voor zover de grenzen tussen desbetreffende landen en België niet geopend zijn.
- **Verplichte aanwezigheid van EHBO-team** met kennis van zaken betreffende procedures bij COVID19-verdachte deelnemer.

4.4. Infrastructuur

- Op de wedstrijdsite worden er **mondmaskers** aangeboden (voor toeschouwers), faciliteiten om **handen te wassen** worden vergroot, **handgel** is op diverse strategische plaatsen beschikbaar. Sanitaire punten worden op regelmatige basis gedesinfecteerd door mobiele teams.
- Organisatoren treden sensibiliserend op naar toeschouwers met betrekking tot het dragen van een mondmasker.
- Potentiële contactpunten worden afgeschermd met **plexiglas**, die op regelmatige basis worden gereinigd en gedesinfecteerd.
- **Kleedkamers, douches** en gemeenschappelijke ruimtes worden tot 1 juli nog buiten gebruik gesteld. Vanaf 1 juli kunnen deze terug ter beschikking gesteld

worden. De organisator neemt hierbij extra voorzorgsmaatregelen en werkt een concreet plan uit voor het ter beschikking stellen van douches en kleedkamers (beperken van aantal personen, reinigingsschema, ...).

- **Gemeenschappelijk sportmateriaal** (ballen, doelen,...) wordt steeds na elke opwarming, oefenpartij of wedstrijd gereinigd of ontsmet. Persoonlijke benodigdheden (Bidons, handdoeken,...) worden gemarkeerd en strikt persoonlijk gehouden.
- **Cashvrij betalen** wordt de norm & **inschrijvingen ter plaatse** zijn niet mogelijk. Het administratieve luik rond inschrijvingen dient vooraf te gebeuren (online, telefonisch, per mail, ...) en aanmelding ter plaatse verloopt met contactloze check-in. Ook betalingen gebeuren bij voorkeur vooraf. Indien niet mogelijk bij kleinschalige wedstrijden voorziet men ter plaatse een cash- en contactloze betaaloptie (bv. Payconiq).
- **Outdoorfaciliteiten** worden gemaximaliseerd en spreiding in ruimte en dichtheid wordt optimaal gefaciliteerd door actieve crowd control.
- **Vergroot sportzones en eventuele start- en aankomstzones zo veel mogelijk** om meer spreiding te creëren: toegelaten capaciteiten worden bepaald op het beschikbare aantal sportoppervlakte in respect met social distancing. Voor sportactiviteiten moet de beschikbare sportoppervlakte per deelnemer 30m² (of 10m² indien de individuele sporter zich binnen een individueel afgebakende zone bevindt) waarborgen (zie leidraad voor de heropstart van de sportsector).
- Baseer je voor spreiding van toeschouwers op de richtlijnen inzake densiteit zoals bepaald in het CERM.
- Vermijd grote samenscholingen en werk waar mogelijk met aparte flows van deelnemers en toeschouwers.
- Aanvullend op vorige richtlijn, zijn volgende richtlijnen ook verplicht voor organisatoren van wedstrijden met meer dan 200 deelnemers
 - Deel de deelnemers op in groepen (bubbels) van maximaal 50 personen die een eigen tijdslot krijgen toegewezen om te starten aan de wedstrijd.
 - Bij wedstrijden in parcoursvorm moet de organisator ervoor zorgen dat in de startzone de onderlinge veiligheidsafstand (minimum 1,5m) tussen deze groepen van 50 onderling steeds kan gewaarborgd worden. Zorg hierbij ook voor zo veel mogelijk ruimte tussen de sporters binnen deze groep.
 - Zorg voor veilige intervallen tussen het vertrek van de groepen, beperk het risico op bottlenecks voor, tijdens en na het evenement tot een minimum en vermijd zo veel mogelijk het risico op vermenging van de groepen.
 - Organisatoren van een wedstrijd in parcoursvorm duiden zoveel mogelijk de flows onderweg aan door indicaties van zones voor snelle en trage sporters. Bij nauwe passages kan waar nodig een inhaalverbod ingesteld worden.
- Wanneer bij een wedstrijd toeschouwers aanwezig zijn, dient men hiervoor ook de nodige maatregelen te nemen. **Supporterszones/tribunes** worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden, oa. door ter beschikking stelling van beschermingsmateriaal, datacapturing en uitgetekende flows.
 - Zorg voor de **regelmatige schoonmaak** van de sleutelementen binnen de wedstrijdorganisatie waaronder vb. sanitair, onthaal, gebruikte sportmaterialen etc.
 - Vanaf 1 juli is een zittend publiek toegelaten van maximaal 200 personen. Deze maximumaantallen kunnen bijgesteld worden door nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad.
 - Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor het publiek volgens de geldende afstandsregels (minimum 1,5 meter afstand) en densiteitsregels (zoals bepaald via het CERM)
 - Ongeacht eventuele nieuwe maximum aantallen, zal de toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers steeds de toets van het CERM moeten doorstaan.

- Indien in een latere fase staand publiek wordt toegelaten moeten de genomen maatregelen om de afstands- en dichtheidsregels te waarborgen in detail worden opgenomen in het spreidingsplan voor de toeschouwers. Dit kan door staanplaatsen duidelijk te markeren met spots op de grond, met voldoende afstand onderling, waar eventuele toeschouwers verplicht op moeten plaatsnemen.
- Vanuit virologisch oogpunt verhoogt luidkeels roepen of zingen het verspreidingsrisico van het Covid-19 virus. Treed als organisator sensibiliserend op en ontmoedig zangkoren door toeschouwers. Ga op zoek naar innovatieve alternatieven om het aanmoedigen door toeschouwers invulling te geven.

4.5. Omgeving

- **Social distance** wordt waar mogelijk maximaal gefaciliteerd. Dit wordt onder meer ondersteund door waar mogelijk duidelijke routings aan te duiden binnen de wedstrijdsite. Eénrichtingflows worden geoptimaliseerd en drukke punten worden hertekend met het oog op het bewaren van de aanbevolen afstand (1,5m), net zoals parkings verruimd worden om mensen veilig te laten uitstappen.
- Stewards of een beveiligingsdienst worden ingezet met oog op **crowd control**: bewaking van capaciteiten binnen bepaalde zones en bijhorende flows / routings.
- **Cateringfaciliteiten & VIP** zullen de gangbare maatregelen voor restaurants en horeca in het algemeen volgen. Hiervoor kan je terecht bij de website van horeca Vlaanderen: <https://heropstarthoreca.be/>
- **Bij eventuele bevoorradings** worden enkel gesloten verpakkingen meegegeven door medewerkers in beschermingsoutfit en volgens vooraf bepaalde en gefaciliteerde flows. Dit geldt zowel voor food als drinks.

4.6. Product

- Bij sommige sporten spreek je over fysiek contact bij deelnemers, waardoor social distancing van 1.5m niet altijd haalbaar is. Tijdens de sportbeoefening zelf vallen de regels van social distancing weg vanaf 1 juli en hoeven deelnemers aan competitiewedstrijden en sportevenementen dus geen afstand te houden tijdens het beoefenen van de sportactiviteit. Voor toeschouwers gelden deze afstandsregels wel nog.
- Elk type wedstrijd heeft verder zijn **specifieke aandachtspunten en vereiste amendementen** die opgenomen worden in de CoronaGids (draaiboek) van dit specifieke wedstrijdtype.
- In functie van geldende en lopende maatregelen, kunnen de verschillende producten worden bijgestuurd in functie van de meest recente coronamaatregelen. Internationale deelnemers kunnen in een eerste fase geweerd worden, internationaal publiek kan geweigerd worden, of indien nodig publiek in het algemeen.
- **Niet-sportieve ceremonies** en contactpunten worden geweerd, waaronder o.a. Podiumceremonies, handtekeningsessies etc.
- Indien er aanvullend op de sportwedstrijd een extra-sportieve activiteit wordt aangeboden, moet de organisator voor dit gedeelte van het evenement het protocol (sectorgids) voor professionele kunsten volgen. Je vindt dit protocol terug op deze website: <https://sectorgidscultuur.be/>. Indien deze extra-sportieve activiteit zich beperkt tot een horeca gelegenheid, dan zijn enkel de richtlijnen voor de horecasector van toepassing: <https://heropstarthoreca.be>

5. Covid Event Risk Model (CERM)

5.1. Wat is het CERM?

Vanuit de Karel De Grote Hogeschool werd in opdracht van Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met de evenementensector het Covid Event Risk Model (CERM) ontwikkeld. Deze tool dient om de risico's in het kader van Covid-19 bij de organisatie van een evenement op voorhand af te toetsen. Het wordt mee ingediend bij de vergunnende overheid (zie 5.2.), samen met de vergunningsaanvraag indien nodig. Alle evenementorganisatoren dienen dit CERM in te vullen.

Alle organisatoren van sportevenementen en wedstrijden met publiek dienen het CERM in te vullen. Wij adviseren alle organisatoren om na het invullen van dit CERM in overleg te gaan met het lokaal bestuur/de lokale besturen waar hun evenement doorgaat over de toepassing van dit CERM. In functie van een eerste screening kunnen in overleg bijstellingen gebeuren, zodat de veiligheid van de organisatie optimaal op punt wordt gesteld en het risico op verspreiding van het virus zoveel als mogelijk wordt uitgesloten.

Dit protocol biedt alvast een houvast bij de voorbereiding van een evenement om eventuele risico's zo veel als mogelijk uit te sluiten. Bij de uitwerking van dit protocol houden we maximaal rekening met de verschillende parameters die opgenomen zijn in het CERM en trachten we telkens bijhorende adviezen en richtlijnen mee te geven voor een veilige organisatie.

Het CERM zal via een handige online tool gratis ter beschikking gesteld worden van elke evenementorganisator. Deze online tool zal voor iedereen beschikbaar zijn vanaf 1 juli. Van zodra een link beschikbaar is naar deze online tool, nemen we deze op in een update van dit protocol.

5.2. Hoe kan het Covid Event Risk Model in het gunningsbeleid van een stad of gemeente worden geïmplementeerd?

Een evenement met impact op de publieke ruimte moest pre-Covid 19 **gegund** worden. Dit blijft uiteraard gelden. De organisator neemt het CERM formulier mee op in het volledige dossier dat aan de stad/gemeente bezorgd wordt, de burgemeester neemt de finale beslissing tot gunning, gebaseerd op zijn/haar bestaande criteria, zoals bv PRIMA (aangevuld met de Covid 19 parameters).

Een event dat plaatsvindt in een vergunde ruimte en geen invloed heeft op de publieke ruimte, moest pre-Covid 19 **niet gegund** worden en dat moet nog steeds niet. Maar het event moet wel gebruik maken van het Covid Event Risk Model. Waarbij het CERM formulier gemeld moet worden bij een **erkend veiligheidscoördinator** of bij de **lokale overheden** voor advies/validering.

Aangezien alle organisatoren van een evenement gebruik moeten maken van het Covid Event Risk Model, is het ook aanbevolen om het CERM formulier met groene score te bewaren in het wedstrijd- of evenementsecretariaat. Zo kan men dit eenvoudig voorleggen indien nodig (bijvoorbeeld bij een controle ter plaatse).

Het is ook in het belang van de transparantie van een organisatie indien de organisator de eindscore van zijn evenement in het CERM publiek maakt. De organisator blijft steeds verantwoordelijk voor het naleven van de gevraagde maatregelen.

6. Toolbox

Om organisatoren van competitiewedstrijden en sportevenementen nog beter te ondersteunen zal er aanvullend op dit protocol ook een toolbox worden aangeboden via de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>.

In deze toolbox kan men ter aanvulling van het basisprotocol sportspecifieke tips en verschillende concrete testcases terugvinden. Dit zijn detailuitwerkingen van dit basisprotocol in functie van de specifieke context van een bepaald sportevenement of een bepaalde sportwedstrijd. De testcases kunnen gebruikt worden ter inspiratie bij het opstellen van een eigen draaiboek door organisatoren.

Deze testcases zijn gebaseerd op een aantal voorbeeldevenementen en -wedstrijden waarvan we de organisatie in coronatijden hebben geanalyseerd en afgetoetst aan belangrijke parameters die cruciaal zijn in de omgang met de huidige pandemie. Deze testcases zullen op regelmatige basis worden aangevuld.

Hierbij stelden we ons onder andere volgende vragen:

- Kunnen de deelnemers waar mogelijk de social distance maatregel naleven binnen de evenementcontext?
- Kan het publiek de social distance maatregel naleven binnen de evenementcontext?
- Trekt het evenement nationale en/of internationale deelnemers?
- Trekt het evenement nationaal en/of internationaal publiek?
- Over welk type sport spreken we: contactsport of niet?
- Wat is de grootorde van het evenement?
- Vindt het evenement in- of outdoor plaats?

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 19 juni 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 3 bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 8 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor zwembadexploitanten

Inhoud

Hoe dit protocol gebruiken?	1
A. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers.....	3
B. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn voor personeel, trainers en medewerkers, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers.....	20
C. Afsluitende bemerkingsen.....	22
Bijlage 1 // Desinfectie	23

De Nationale Veiligheidsraad heeft beslist dat – onder voorbehoud van de verdere evolutie van de corona-epidemie – de zwembaden (overdekt en openlucht) vanaf 1 juli weer open mogen.

Aan de basis van deze leidraad liggen de **principes van 1,5 meter afstand** houden, persoonlijke en algemene **hygiënische maatregelen**, het **voorkomen van samenscholingen** en de **burgerzin van de zwemmer**. Ook met de algemene voorwaarden en mogelijkheden voor sport¹ wordt rekening gehouden.

Hoe dit protocol gebruiken?

- De **richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad** moeten ten alle tijden opgevolgd worden. Die richtlijnen **primeren** op wat in dit protocol beschreven wordt.
- De onderstaande zaken zijn aanbevelingen vanuit de betrokken actoren. De eerste kolom geeft weer op wat de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de **aanbevelingen**, de derde kolom zijn **voorbeelden** van hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is **aan exploitanten om hier de juiste keuzes te maken** in functie van de eigen unieke infrastructuur om zo tot een **op maat** 'corona-draaiboek of -gids' te komen. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.

¹ -12 jarigen moeten afstandsregels niet respecteren, kleedkamers en douches worden opnieuw toegankelijk, de sportbubbel kan vergroot worden tot maximum 50 personen in een activiteit waarbij sportactiviteiten hervat kunnen worden zonder dat social distance hierbij moet toegepast worden, sportkampen zijn opnieuw mogelijk in bubbels tot 50 deelnemers

- Het eerste deel focust op de zwembadbezoekers, het tweede deel focust op de medewerkers van het zwembad. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor afstand houden, hygiëne en beperken van groepsvorming. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.
- Raadpleeg ook het [protocol voor lokale besturen](#) dat een afwegingskader bevat voor het heropenen van sportinfrastructuur op basis van 5 leidende vragen.
- Voor de zwemgelegenheden (openluchtzwembad of zwembad met ligweide of strandzone) in recreatiedomeinen die werken in een context van dag- en/of verblijfsrecreatie werd een [apart protocol](#) uitgewerkt.

A. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers

Algemeen

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
<p>Verantwoordelijk gedrag van de sporters en hun begeleiders (burgerzin)</p> <p>Zie hiervoor ook:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode voor sporters • Gedragscode voor G-sporters • Gedragscode voor ouders • Gedragscode voor trainers 	<p>Vraag zwemmers en hun begeleiders alert te zijn voor hun eigen gezondheid en zich te gedragen naar de genomen maatregelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • een passage hierover in het reglement van interne orde • de regels omtrent zwembadbezoek duidelijk (affiches, rol-up banners, sociale media, website zwembad, animatiefilmpje, ...) communiceren en op de relevante plaatsen herhalen. • de regels actief naar specifieke gebruikersgroepen communiceren • Ben je een G-zwemmer, dan kan een begeleider mee in het zwembad gaan, op voorwaarde dat dit een huisgenoot of je vaste persoonlijke assistent is
	<p>Zwemmers met ziektesymptomen zoals griepig gevoel, koorts, hoest, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komen niet sporten en kunnen de toegang tot het zwembad geweigerd worden.</p> <p>De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het reglement van interne orde biedt de mogelijkheid de toegang te verbieden aan elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen (VLAREM). Deze algemene regel kan verder gepreciseerd worden, dus ook Corona-specifieke items kunnen hier in opgenomen worden. • Werk je met een reservatiesysteem dan kan je bij vraag tot reservatie vooraf de uitsluitingsmaatregelen voor deelname doorgeven. • Bij de praktische mededelingen aan het onthaal kan je een aantal corona-aandachtspunten toevoegen.
	<p>Verantwoordelijk gedrag ondersteunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Met communicatie, signalisatie en organisatorische maatregelen kan je verantwoordelijk gedrag aanmoedigen en de aandachtspunten belichten: affiches, markeringen, routing, ...

Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel tussen elke persoon of tussen elk gezelschap van personen die onder hetzelfde dak wonen of tussen de persoonlijke bubbels van 10 personen.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Faciliteer de toepassing van de afstandsregels. Voorkom dat er te veel bezoekers voor de beschikbare ruimte zijn. Dit doe je door het aantal bezoekers te doseren (gespreid in tijd en aangepaste maximum capaciteit) en je routing slim aan te pakken.	
	Goede signalisatie moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Markeringen met de 1,5 meter afstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten</i> • <i>Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken.</i> • <i>Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik)</i> • <i>Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels</i> • <i>...</i>
	Van de bezoekers mag enige burgerzin verwacht worden, maar zie in de mate van het mogelijke toe op het respecteren van de afstandsregels en reageer wanneer nodig.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Alle medewerkers hebben de taak toe te zien op het respecteren van de afstandsregels. Afhankelijk van de lokale afspraken spreken ze zelf bezoekers aan of verwittigen ze iemand die kan ingrijpen.</i> • <i>Zorg voor goede afspraken met de lokale politie voor het geval de situatie escaleert.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Capaciteit	<p>Evalueer je maximale capaciteit i.f.v. van het basisprincipe '1,5 m afstand houden' op de verschillende locaties in het zwembadgebouw (inkom, kleedkamers, zwemhal en -baden,...) om een vermenigvuldiging van contacten te voorkomen. Een dosering van het aantal bezoekers is belangrijk om piekmomenten en/of wachtrijen te voorkomen.</p>	
	<p>Capaciteit bepalen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1,5 m afstand houden moet mogelijk zijn • De richtlijn is 1 persoon per 10m², waarbij de wateroppervlakte en de oppervlakte van de kades (zwemhal) in rekening gebracht kunnen worden, dus niet de oppervlakte van de kleedkamers, inkom, 	<p><i>Natuurlijk ook rekening houden met de VLAREM-voorwaarden:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>max. 1 bader/3 m² wateroppervlakte</i> ○ <i>max. aantal toegelaten bezoekers = max. aantal baders + max. 1 persoon/2,4 m² kadeoppervlakte i.f.v. de beschikbare evacuatiewegen</i>
	<p>Capaciteit beheersen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorg zeker nu dat je goed weet hoeveel zwemmers er aanwezig zijn: fysiek tellen automatische toegangscontrole, ...</i> • <i>Een (online) reservatiesysteem zorgt ervoor dat je continu zicht hebt op de bezettingsgraad. Het kan je ook helpen om de drukte in de inkom en /of kleedkamers onder controle te houden.</i> • <i>Als je niet met reservatie werkt kan je online (met kleurcodes) aangeven hoe ver je van je maximale capaciteit zit en/of de piek- en dalmomenten communiceren.</i> • <i>De zwemduur per zwemmer beperken.</i> • <i>'Blokzwemmen' toepassen. Hierbij kan je er ook voor kiezen om bepaalde tijdsblokken voor bepaalde doelgroepen te voorzien: baantjeszwemmen, recreatief zwemmen voor gezinnen met kinderen < 12 jaar, recreatief zwemmen vanaf 12 jaar, ...</i> • <i>Met aankomstsloten van bv. een half uur werken voorkomt pieken in inkom/kleedkamers/douches.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Routing	De verplaatsingsstromen / flow goed organiseren werkt afstand houden in de hand. Kunnen de aanwezigen op een veilige afstand van elkaar van en naar de zwemhal gaan? Maak een denkoefening voor de inkomhal, gangen, toegangen, ...	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pas waar het kan éénrichtingsverkeer toe</i> • <i>Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiceer op die plaatsen dan de 'voorrangsregels'</i> • <i>Voorzie looplijnen waar wenselijk. Rechts lopen op trappen en in gangen?</i> • <i>Nooddeuren die geen branddeuren zijn, kunnen open gezet worden om zo aparte in- en uitgangen te creëren.</i> • <i>Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden?</i> • <i>Verwijder stoelen, banken, ... om rusttijden binnen te vermijden</i> • <i>Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen</i> • <i>Verzoek de bezoekers om de accommodatie onmiddellijk te verlaten.</i>
	Verlies bij het aanpassen van je routing het behouden van een veilige evacuatie-route en de brandveiligheid niet uit het oog.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Je kan feedback vragen aan de brandweer</i>
Onthaal	De inkomhal kan geen verzamelplaats zijn voor sporters en niet-sporters	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Door maximaal met online tickets en betalingen te werken, voorkom je wachtrijen.</i> • <i>Sporters en niet-sporters verzamelen niet in de inkomhal. Maak afspraken of ze buiten wachten (verspreid! / voorkom samenscholing) en opgehaald worden door begeleiders, of echt stipt naar de training of gereserveerd moment komen om wachttijden te vermijden.</i> • <i>Vraag zwemmers om na hun zwemmoment onmiddellijk te vertrekken.</i>
	Afstand tussen bezoekers en personeel wordt gerespecteerd	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer of door een tafel extra afstand creëren)</i> • <i>Fysieke afscheiding (bv. plexiglas)</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Omkleedcabines / kleedkamers		<ul style="list-style-type: none"> • Verminder bij het gebruik van de groepskleedkamers de maximale capaciteit (tenzij deze gebruikt wordt door een groep van een zomer- of sportkamp of voor een georganiseerde activiteit) • de ene kant voor de 'inkomende' bezoekers en de andere kant voor de 'uitgaande' bezoekers voorkomt het kruisen van zwemmers op een kleine oppervlakte. • Communiceer 'voorrangsregels' bij het verlaten van de omkleedcabines
Lockers		<ul style="list-style-type: none"> • Sluit een aantal lockers af bv. om de x lockers 1 locker open of werk met zones lockers per tijdslot • Het afsluiten van bepaalde delen van de lockerruimte kan je ook helpen bij het sturen van de doorstroming/routing van de bezoekers. • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)
Douches		<ul style="list-style-type: none"> • niet alle douches in gebruik nemen bv. afwisselend of de douches van elkaar scheiden met lichte plexi muren • inzetten op vooraf douchen en het douchen na het zwemmen beperken tot afspoelen en niet wassen om drukte bij de douches te vermijden • éénrichtingsverkeer toepassen • markeringen aanbrengen waar zwemmers op hun beurt kunnen wachten
Sanitair	Aandacht voor afstand aan de wastafels	<ul style="list-style-type: none"> • Neem niet alle wasbakken in gebruik. • Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Zwemhal / zwembad	<p>Capaciteit: 1 persoon per 10 m²</p> <p>1,5 m afstand houden faciliteren</p> <p>Burgerzin/verantwoordelijkheid van de zwemmers is essentieel</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p> <p>Georganiseerde activiteiten: de sportbubbel kan vergroot worden tot maximum 50 personen in een activiteit waarbij sportactiviteiten hervat kunnen worden zonder dat social distance hierbij moet toegepast worden. Zie ook de protocols van de federaties (zie verder).</p> <p>Zomer/sportkampen: zie hiervoor het specifieke protocol hieromtrent – aandachtspunt hierbij is om deze bubbel volledig te scheiden van andere bubbels of publieke zwemmers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De maximale bezetting per bassin communiceren. Het respecteren ervan is mee de verantwoordelijkheid van de bezoekers. De redders kunnen er dan naar verwijzen als ze vaststellen dat het er toch te druk wordt.</i> • <i>Baantjeszwemmen:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Zwembanen leggen</i> ○ <i>het aantal zwemmers per baan beperken zodat er aan de kant geen opstoppingen ontstaan</i> ○ <i>'kanthangen' voorkomen: niet samen stilstaan in de banen</i> • <i>Recreatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Zwemmers sensibiliseren en wijzen op hun verantwoordelijkheid</i> ○ <i>Markeringen aanbrengen</i> ○ <i>Werken met tijdslots</i> ○ <i>Toezicht op respecteren afstand</i> ○ <i>Familieglijbaan/attracties per 'bubbel'</i> ○ <i>Capaciteit aanduiden</i> ○ <i>Wachtrijen in goede banen leiden</i> ○ <i>...</i> • <i>Zwemlessen:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>zie gedragscode trainers</i> ○ <i>zie informatie van de betrokken federaties</i> ○ <i>naar analogie met het kleuteronderwijs is, het dragen van een mondkap door trainers die met kleuters (tot 6 jaar) omgaan niet nodig</i> ○ <i>voor bv. watergewenning of beginnende groepjes kan ervoor geopteerd worden om aan de ouders te vragen mee in het water te gaan om de oefeningen te begeleiden. Afstand tussen ouder-kind koppels onderling en de lesgever moet ook gerespecteerd worden. Weeg dit goed af tegen het principe 'niet meer mensen binnen brengen dan nodig is'.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
EHBO	Pas de aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen toe en voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen voor zowel de verzorger als het slachtoffer. Voorzie in elk geval ook mondkmaskers voor de gekwetste.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Afhankelijk van de aard en de ernst van de EHBO-interventie kan je overwegen om eenvoudige handelingen door (iemand uit de bubbel van) de gekwetste te laten uitvoeren.</i>
Ligweide	Beperk en beheers ook de capaciteit zodat de afstandsregels gerespecteerd kunnen worden.	<ul style="list-style-type: none"> • Zie protocol/leidraad zwemgelegenheid in recreatiedomeinen
Aanbod		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal.</i> • <i>Organiseer het uitlenen van materiaal zo dat de afstand gerespecteerd blijft.</i>
Tribunes	Enkel tijdens wedstrijden mogen tot maximaal 200 zittende toeschouwers aanwezig zijn. Op andere momenten blijft de tribune voorlopig gesloten.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Baken de tribune af wanneer er geen wedstrijden zijn.</i> • <i>Zorg voor communicatie.</i>
Lift	De lift wordt bij voorkeur niet gebruikt. Indien noodzakelijk door maximum 1 persoon en zo nodig een begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorg voor communicatie</i>
Parking	De parking is open voor auto's en fietsers	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorg vooral aan de ingang van een scheiding van stromen.</i>
Fietsenstalling	Fietsenparkings zijn meestal dichter dan 1,5 m bij elkaar.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorg voor signalisatie die bezoekers eraan herinnert om afstand te houden en eventjes te wachten om iemand voorrang te geven.</i>

Hygiëne

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen met water en zeep of te desinfecteren met alcogel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Maak gebruik van reminders</i>
	Pas je poetsschema's aan om extra reinigings- en desinfectiemomenten te voorzien. Besteed extra aandacht aan voorwerpen die vaak aangeraakt worden.	Advies Agentschap Zorg en Gezondheid: In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels, de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers, ... Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.
	Strikte toepassing van de schoonmaak-protocollen. Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorg voor de nodige opleiding en communicatie: informeer de medewerkers waarom bepaalde handelingen/maatregelen nodig zijn.</i> • <i>Zorg ervoor dat de vereiste PBM beschikbaar zijn</i>
	Stel richtlijnen voor zwemmers op. Zie 'gedragscode voor sporters'	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Communiqueer de hygiëneregels duidelijk. Hang ze op aan het onthaal en op de relevante plaatsen.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Routing	Beperk aanrakingen met deuren e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Binnendeuren maximaal open laten staan (branddeuren niet!)</i> • <i>Automatische deuren</i> • <i>Buitendeuren niet open laten staan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.</i>
Onthaal	Beperk aanrakingen met oppervlakken en voorwerpen die vaak aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Geef de voorkeur aan cashloos en contactloos betalen (bancontact(app)), maar verlies ook niet uit het oog dat dit voor sommige doelgroepen een drempel is of niet kan.</i> • <i>Voorzie evt. wattenstaafjes voor de betaalterminal of ontsmettende handgel</i> • <i>Zet in op online reservaties en betalingen</i> • <i>De zwemmer ontvangt bij reservatie een QR-code die hem toegang tot het zwembad geeft</i> • <i>Zorg dat vuilnisbakken niet kunnen gebruikt worden, open deksel hebben of enkel met de voet kunnen geopend worden.</i>
	Zet in op een goede handhygiëne en voorzie minstens bij de ingang en de uitgang ontsmettende handgel voor de bezoekers.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Voorzie ontsmettende handgel bij de ingang/kassa/...</i> • <i>Voorzie hygiënecorners met handgel, papieren zakdoekjes, ...</i>
	Extra aandacht voor reiniging van oppervlakken en voorwerpen die regelmatig aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Betaalautomaten (onbemande kassa) - bancontact apparaten: regelmatig ontsmetten, ontsmettende handgel voorzien en over het verwachte gebruik ervan communiceren</i>
	Dit is dé plaats voor het communiceren van de gedragsregels en het toegangsverbod voor mensen met ziektesymptomen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Voorzie duidelijke visuele communicatie (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben)</i> • <i>Herhaal de basisinformatie aan de balie</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Omkleedcabines / kleedkamers	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	<p><i>Agentschap Zorg en Gezondheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig</i> • <i>Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</i> • <i>Reinigen met water en zeep vermindert het aantal ziektekiemen alsook coronavirussen, vuil en onzuiverheden op het oppervlak.</i> • <i>Door desinfectie worden ziektekiemen op oppervlakken gedood.</i> • <i>Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</i> • <i>In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers,</i> • <i>Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Als je blokzwemmen toepast, kan je afhankelijk van de kenmerken van je accommodatie (verhouding aantal bezoekers tot capaciteit omkleedcabines etc.) overwegen om een de kleedhokjes te nummeren en de bezoekers bij aankomst een nummer voor kleedhokje toe te wijzen (en een overeenkomstig nummer voor de locker).</i> • <i>Door te kiezen om de ene kant voor de 'inkomende' bezoekers en de andere kant voor de 'uitgaande' bezoekers te gebruiken hebben de poetsmedewerkers tijd om een bepaalde kant te reinigen.</i> • <i>Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging).</i> • <i>Ouders die kinderen omkleden om aankleedkussen zorgen zelf voor een handdoek om er op te leggen</i>
	Schakel haardrogers uit	

	Aandachtspunten	<i>Voorbeelden van mogelijke acties</i>
Ligweide	<p>Omwille van de aanwezigheid van zonlicht en wind wordt verwacht dat het virus op oppervlakten en voorwerpen in het buitenmilieu nog minder goed zal overleven dan in het binnenmilieu. Minimaal 1,5m afstand bewaren en een goede handhygiëne zijn de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Het vernevelen of sproeien van reinigings- of ontsmettingsmiddelen over een groot oppervlak op openbare terreinen is weinig zinvol en wordt ontraden. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	
Lockers	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetsschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakten en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers</i> • <i>Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)</i>

	Aandachtspunten	<i>Voorbeelden van mogelijke acties</i>
EHBO-lokaal	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden. Wel kan er best een procedure/werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.</p>	
	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren. In de procedure moet er aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...</p>	
Douches		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Enkel 'douchen voor het zwemmen'</i> • <i>Beperk het 'douchen na het zwemmen' en moedig bezoekers aan dit thuis te doen.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Sanitair	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetsschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	
Materiaal		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal.</i> • <i>Laat het uitlenen van materiaal via een zwembadmedewekers verlopen (dus niet openbaar voor iedereen)</i> • <i>Uitgeleende materiaal na gebruik (laten) ontsmetten. Voorzie hier ontsmettende spray voor.</i> • <i>Verifieer of het gebruikte desinfectiemiddel effectief is tegen coronavirussen (zie bijlage 1)</i>
Drankautomaten / waterfonteintjes	<p>Sluit waterfonteintjes tijdelijk af</p> <p>Drankautomaten zijn toegelaten, maar besteed extra aandacht aan hygiëne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Reinig de plaatsen die regelmatig aangeraakt worden op frequente basis.</i> • <i>Voorzie ontsmettende handgel en sensibiliserende boodschappen aan de automaten.</i>

Beperkte groepjes – samenschooling

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Cafetaria	<p>Volg hier de richtlijnen voor de Horecasector:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://heropstarthoreca.be/ • https://www.mensura.be/nl/hero-pstarten-na-corona/horeca 	
Inkomhal		<ul style="list-style-type: none"> • Raad voor een georganiseerde activiteit of een gereserveerde zwembeurt aan om maar 5 minuten vooraf het zwembad te komen. • Stimuleer de bezoekers om na het zwemmen de accommodatie onmiddellijk te verlaten.
Fietsenstalling		<ul style="list-style-type: none"> • Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden bij de fietsenstalling.
Parking		<ul style="list-style-type: none"> • Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden op de parking.

Technische/organisatorische aandachtspunten

Doel-treffende desinfectie	<p>Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel: een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm). Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)
Legionella	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen. Mits het toepassen van een paar eenvoudige maatregelen vooraleer je de installatie weer in gebruik neemt of openstelt voor het publiek, kan je het gezondheidsrisico tot een minimum beperken. De procedure met de drie te nemen stappen en de bijhorende voorschriften</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het is aangeraden om, na het uitvoeren van het stappenplan voor het spoelen van het sanitaire leidingwatersysteem, een week voor opening staalnames voor legionella te laten uitvoeren door een erkend labo zodat bij opening duidelijk is of het risico voor legionellagroei en verspreiding beheerst is.

	kan je raadplegen via de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid.	
Veiligheid drinkwater	Zie info Legionella	
Ventilatie	<p>Een goed werkende luchtbehandelingsinstallatie is essentieel in een zwembadomgeving.</p> <p>Volgens het algemene advies van CDC moet ervoor worden gezorgd dat het ventilatiesysteem goed functioneert. Er moet zoveel mogelijk verse buitenlucht worden aangevoerd als redelijkerwijs mogelijk is. Er kan technisch ingegrepen worden door de verse lucht toevoer op te drijven, afhankelijk van de grootte van de zwembadhal, het aantal bezoekers, de luchtvochtigheid in de zwembadhal en de atmosferische omstandigheden buiten.</p> <p>In ruimtes die niet mechanische geventileerd kunnen worden moeten ramen en deuren regelmatig gedurende een kwartier wijd open te zetten .</p> <p>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laat buitendeuren niet openstaan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.
Chloorgehalte	<p>Net als andere coronavirussen heeft SARS-CoV-2 een fragiel buitenmembraan dat gevoelig is voor oxidatiemiddelen zoals chloor. Bij hogere chloorconcentratie worden virussen sneller afgedood maar dat geldt voor alle pathogene micro-organismen. Bovendien kunnen coronavirussen niet goed overleven in water.</p> <p>Een geoptimaliseerde waterbehandeling en het respecteren van de waterkwaliteitsvereisten is toereikend om het potentiële risico van een COVID-besmetting via het zwembadwater te ondervangen is</p> <p>Het is aan te bevelen om niet op de uitersten te balanceren maar te streven naar een pH van 7.2 bij een vrij beschikbare chloor van minimum 0.7 mg/l.</p> <p>Bij hogere chloorwaarde is er bijkomend een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden.</p> <p>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg ook voor een goede verdeling van de desinfectie (maximale doorstroming en menging van het zwembadwater • Als je toch zou kiezen voor een hogere dosering van vrij beschikbaar chloor, wees je er dan van bewust dat er een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. Het is dan des te belangrijker dat al de parameters goed opgevolgd worden en afwijkingen goed en betrouwbaar geconstateerd worden en dat er zo nodig bijsturingen gebeuren.
Openingsuren	Een tijdelijke aanpassing van de openingsuren kan aan de orde zijn om de verschillende groepen zwemmers die van	

	het zwembad gebruik willen maken hier de kans toe te geven.	
--	--	--

Personeels-organisatie	Streef naar een maximale 'corona-bijcholingsgraad' van redders en personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben	<ul style="list-style-type: none"> • RedFed en ISB zetten dit voorjaar maximaal in op aangepaste bijscholingen. De bijscholing wordt ten zeerste aangeraden aan alle redders.
	Investeer in opleiding/training van medewerkers. Iedereen moet veilig kunnen werken en het mag geen verschil maken of er bv. een vaste redder of een clubredder aan het bad staat	<ul style="list-style-type: none"> • Correct gebruik PBM's • Omgaan met verbale agressie
		<ul style="list-style-type: none"> • Het kan interessant zijn te werken met een corona-coördinator en coronaverantwoordelijken die de genomen maatregelen opvolgen en kunnen schakelen
Monitoring en ervarings-uitwisseling	Deze situatie is voor iedereen nieuw. Werk samen met de veiligheidsambtenaar van je stad of gemeente. Signaleer aandachtspunten bij de uitgewerkte protocols zodat de volledige sector kan leren uit ervaringen en verbetervoorstellen te doen.	

B. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn voor personeel, trainers en medewerkers, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers

Algemeen

Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid. De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondkmasker, plexischerm, ...)
Pas de basis hygiëneregels toe
Een medewerker met ziektesymptomen zoals een griepig gevoel, hoest, koorts, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komt beter niet naar de werkplek en raadpleegt best zijn huisarts.

Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar • Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden.
Onthaalmedewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij het contact met de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je een open balie, neem dan maatregelen bv. plexiglas, onthaalmedewerker en bezoeker dragen mondkmasker, vergroot de afstand van de balie (vb. door een extra tafel te zetten), voorzie afstands-aanduiding, ...
Schoonmaakmedewerkers	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot zwembadbezoekers kunnen respecteren.	
Redders	De RedFed werkte aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen uit om in de context van een zwembad op een voor het slachtoffer en redders veilige manier hulp te kunnen bieden. Zie www.redfed.be .	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkeur voor gebruik reddingsgordel • Eenvoudige EHBO-handelingen door (iemand uit de bubbel van het) slachtoffer onder begeleiding van redder • O₂-toediening met blaasballon, bufferzak en zuurstof of een MTV, beiden met HMEF-filter • ...
	Voorzie de vereiste PBM's voor je redders, deze staan opgelijst in de aangepaste	<ul style="list-style-type: none"> • PBM redders: handontsmettingsmiddelen, mondkmaskers voor het slachtoffer, FFP2 (of FFP3) maskers,

	richtlijnen. Zie www.redfed.be . Een PBM heeft enkel zin als het correct gebruikt wordt. Zorg voor voldoende opleiding/training en ondersteuning.	wegwerphandschoenen, veiligheidsbril
	Pas je eigen noodprocedures aan op basis van de aangepaste richtlijnen.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Toezichters	Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijbscholing'.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<ul style="list-style-type: none"> • Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Techniekers	Afstand houden tussen techniekers – ook als het van een extern bedrijf is	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie een procedure

Hygiëne

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Onthaalmedewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij contact met de klant.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie aan de balie ontsmettingsgel • Zet in op cashloos/contactloos betalen
	Zorg dat gedeelde werkplekken (back office) hygiënisch zijn. Voor richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de maatregelen voor kantoorinrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Schoonmaakmedewerkers	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden

	is voor gedeeld werkmateriaal.	
Redders/Toezichters		<ul style="list-style-type: none"> Voorzie ontsmettingsgel in het redderslokaal
EHBO	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt

C. Afsluitende bemerkingen

- Het is in deze fase niet de bedoeling dat ouders/begeleiders als toeschouwers in het zwembadgebouw aanwezig zijn.
- Elk zwembad is uniek met een eigen aanbod en verschillende gebruikers. Het is aan de exploitant om rekening houdend met de geldende richtlijnen te bepalen welke activiteiten met welke doelgroepen hervatten.
- Het zwembad kan verhuurd worden aan bv. een zwemclub op voorwaarde dat zij de regels respecteren en hiervoor de verantwoordelijkheid dragen. Zorg voor een ondertekende afsprakennota.
- Vraag aan clubs om een coronaplan op te stellen. Als exploitant kan je hier een aantal basisvoorwaarden bepalen. Laat de clubs ook een engagement ondertekenen.

Verschillende sportfederaties werkten voor hun verenigingen een sportspecifiek protocol uit zie www.zwemfed.be; www.nelos.be, www.redfed.be

Zwemlessen (in groep en privé) (tot en met 12 jaar) kunnen plaatsvinden als er 1,5 meter afstand is tussen de lesgever en de kinderen – als er ouders/begeleiders mee het bad ingaan, moet er tussen de 'zwemkoppels' 1,5 m afstand zijn.

Zwemlessen (in groep en privé) (> 12 jaar) kunnen plaatsvinden als er 1,5 meter afstand is tussen de deelnemers onderling en de lesgever en de kinderen.

- Aquafitness: kies voor een aquafitness stijl of oefenstof waarbij de deelnemers hun plaats houden – respecteer de 1,5 m afstand regel tussen deelnemers onderling en tussen instructeur en deelnemers – vermijd gedeeld materiaal of ontsmet het.

Bijlage 1 // Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel** gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrisc (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan.!!

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een alcoholoplossing** gebruiken (70% ethanol)

!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m²), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerk: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelming.!!

Producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).

Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het coronavirus.

Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
 - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
- Oppervlakteontsmetting (wipes):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 19 juni 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 4 bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 9 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor exploitanten van zwemgelegenheden in recreatiedomeinen

Inhoud

Hoe dit protocol gebruiken?	1
A. Elke zwemgelegenheid moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers	3
B. Elke zwemgelegenheid moet een veilige werkplek zijn voor personeel, trainers en medewerkers , of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers	20
Bijlage 1 // Desinfectie	23

De zwemgelegenheden (openluchtzwembad of zwembad met ligweide of strandzone) in recreatiedomeinen werken in een context van dag- en/of verblijfsrecreatie. Daarom werd voor deze zwemgelegenheden met hun specifieke kenmerken een apart protocol uitgewerkt. We focussen hierbij op het zwemgebeuren en niet op de algemene accommodatie zoals parking, fietsenstalling etc.

Hoe dit protocol gebruiken?

- De **richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad** moeten ten alle tijden opgevolgd worden. Die richtlijnen primeren op wat in dit protocol beschreven wordt.
- De onderstaande zaken zijn aanbevelingen vanuit de betrokken actoren. De eerste kolom geeft weer op wat de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de aanbevelingen, de derde kolom zijn voorbeelden van hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur.
- Het eerste deel focust op de bezoekers, het tweede deel focust op de medewerkers. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor **afstand houden, hygiëne en beperken van groepsvorming**. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.
- Raadpleeg ook het [protocol voor lokale besturen](#) dat een afwegingskader bevat voor het heropenen van sportinfrastructuur op basis van 5 leidende vragen. Naast

de vragen of een veilige exploitatie mogelijk is en welke maatregelen er dan genomen moeten worden, komt hier ook het financiële luik aan bod. Wat is financieel haalbaar/wenselijk?

- Er is ook een [protocol specifiek voor zwembaden \(overdekt en openlucht\)](#)

A. Elke zwemgelegenheid moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers

Algemeen

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
<p>Verantwoordelijk gedrag van de zwemmers en hun begeleiders (burgerzin)</p> <p>Zie hiervoor ook:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode voor sporters • Gedragscode voor G-sporters • Gedragscode voor ouders • Gedragscode voor trainers 	<p>Vraag zwemmers en hun begeleiders alert te zijn voor hun eigen gezondheid en zich te gedragen naar de genomen maatregelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Neem hierover een passage op in het reglement van interne orde</i> • <i>Communiqueer de regels omtrent zwembadbezoek duidelijk (affiches, rol-up banners, sociale media, website zwembad, animatiefilmpje, ...) en herhaal ze op de relevante plaatsen.</i> • <i>Communiqueer de regels actief naar specifieke gebruikersgroepen</i> • <i>Ben je een G-zwemmer, dan kan een begeleider mee in het zwembad gaan, op voorwaarde dat dit een huisgenoot of je vaste persoonlijke assistent is.</i>
	<p>Zwemmers met ziektesymptomen zoals griepig gevoel, koorts, hoest, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komen niet sporten en kunnen de toegang tot het zwembad geweigerd worden.</p> <p>De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het reglement van interne orde biedt de mogelijkheid de toegang te verbieden aan elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen (VLAREM). Deze algemene regel kan verder gepreciseerd worden, dus ook Corona-specifieke items kunnen hierin opgenomen worden.</i> • <i>Werk je met een reservatiesysteem dan kan je bij vraag tot reservatie vooraf de uitsluitingsmaatregelen voor deelname doorgeven.</i> • <i>Bij de praktische info aan het onthaal kan je de corona-aandachtspunten vermelden/herhalen</i>
	<p>Verantwoordelijk gedrag ondersteunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Met communicatie, signalisatie en organisatorische maatregelen kan je verantwoordelijk gedrag aanmoedigen en de aandachtspunten belichten: affiches, markeringen, routing, ...</i>

Afstand houden

Hou steeds rekening met de **1,5 meter-regel** tussen elke persoon of tussen elk gezelschap van personen die onder hetzelfde dak wonen of tussen de persoonlijke bubbels van 10 personen.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Capaciteit reduceren	<p>Evalueer je maximale capaciteit i.f.v. het kunnen garanderen van het basisprincipe 1,5 meter afstand houden op de verschillende plaatsen waar je bezoekers komen.</p> <p>Enkel door je capaciteit te verminderen kan je ruimte creëren om het afstand houden in de praktijk mogelijk te maken.</p> <p>Voor het zwemwater is de richtlijn 1 persoon per 10m² wateroppervlakte.</p> <p>Voor de ligweide/strandzone is de richtlijn 1,5 meter afstand houden.</p>	<p>○</p>
	<p>Een dosering van het aantal bezoekers is belangrijk om piekmomenten te voorkomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een (online) reservatiesysteem kan je hierbij helpen. Vereenvoudig evt. je tarieven om online reservatie eenvoudiger toepasbaar te maken.</i> • <i>Werk met tijdsblokken indien de context dit toelaat of opteer anders voor dagtickets (al dan niet met timeslots voor het aankomstuur). Heb je naast dagrecreatie ook verblijfsrecreatie, voorzie dan een buffer voor de bezoekers die in je domein verblijven.</i> • <i>Geef online (met kleurcodes) aan hoe ver je van je maximale capaciteit zit</i> • ...

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Signalisatie en communicatie	Communiqueer dat je jouw capaciteit verlaagt en dat wie naar jouw domein wil komen het best vooraf op de website nakijkt wat er kan (welke regels gelden er) en of er plaats is. Creëer het juiste verwachtingspatroon.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Website en sociale media</i> • <i>Communicatie vanuit de sector.</i>
	Goede signalisatie moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Markeringen met de 1,5 meter afstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten</i> • <i>Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken.</i> • <i>Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik)</i> • <i>Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels en afspraken op de ligweide/strandzone</i> • <i>...</i>
Handhaving	Voorkom dat de afstandsregels niet toegepast kunnen worden doordat er te veel bezoekers voor de beschikbare ruimte zijn. Dit doe je door het aantal bezoekers te doseren (gespreid in tijd en aangepaste maximum capaciteit) en je routing slim aan te pakken.	
	Van de bezoekers mag enige burgerzin verwacht worden, maar zie in de mate van het mogelijke toe op het respecteren van de afstandsregels en reageer wanneer nodig.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Alle medewerkers hebben de taak toe te zien op het respecteren van de afstandsregels. Afhankelijk van de lokale afspraken spreken ze zelf bezoekers aan of verwittigen ze iemand die kan ingrijpen.</i> • <i>Zorg voor goede afspraken met de lokale politie voor het geval de situatie escaleert.</i> • <i>Voorzie zo nodig extra bewakingsagenten.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Routing	De verplaatsingsstromen / flow goed organiseren, werkt afstand houden in de hand. Kunnen de aanwezigen een veilige afstand van elkaar houden?	<p>Voor de routing op het domein zelf verwijzen we naar de afspraken die hieromtrent op het niveau van het domein of provincie gemaakt zijn (cfr. circulatieplan, lussen/routes, geen extra maatregelen wegens voldoende ruimte, ...).</p> <p>Routing randaccommodatie (kleedkamers, sanitair, douches, ...):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen door looplijnen, éénrichtingsverkeer, communiceren van 'voorrangsregels' • Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden? • Verwijder stoelen, banken, ... • Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen • Verzoek de bezoekers om de ruimte onmiddellijke te verlaten.
	Verlies bij het aanpassen van je routing het behouden van een veilige evacuatie-route en de brandveiligheid niet uit het oog.	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag evt. feedback aan de brandweer
Inkom/kassa	Voorkom dat er te veel mensen op een beperkte ruimte moeten wachten	<ul style="list-style-type: none"> • Door maximaal met online tickets en betalingen te werken, voorkom je wachtrijen. • Voorzie markeringen voor 'gespreid wachten'
	Afstand tussen bezoekers en personeel wordt gerespecteerd	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer)
Omkleedcabines		<ul style="list-style-type: none"> • Door te kiezen om de ene kant voor de 'inkomende' bezoekers en de andere kant voor de 'uitgaande' bezoekers te gebruiken voorkom je het kruisen van zwemmers op een kleine oppervlakte.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Lockers	Aandacht voor afstand houden	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sluit een aantal lockers af bv. om de x lockers 1 locker open of werk met zones lockers per tijdslot</i> • <i>Het afsluiten van bepaalde delen van de lockerruimte kan je ook helpen bij het sturen van de doorstroming/routing van de bezoekers.</i> • <i>Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen, ...)</i>
Douches	Aandacht voor afstand houden	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Neem niet alle douches in gebruik bv. afwisselend</i> • <i>Pas éénrichtingsverkeer toe</i> • <i>Breng markeringen aan waar bezoekers op hun beurt kunnen wachten</i>
Zwemwater	<p>Capaciteit: 1 persoon per 10 m²</p> <p>1,5 m afstand houden faciliteren</p> <p>Burgerzin/verantwoordelijkheid van de zwemmers is essentieel</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p> <p>Georganiseerde activiteiten: de sportbubbel kan vergroot worden tot maximum 50 personen in een activiteit waarbij sportactiviteiten hervat kunnen worden zonder dat social distance hierbij moet toegepast worden. Zie ook de protocols van de federaties (zie verder).</p> <p>Zomer/sportkampen: zie hiervoor het specifieke protocol hieromtrent – aandachtspunt hierbij is om deze bubbel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De maximale bezetting communiceren. Het respecteren ervan is mee de verantwoordelijkheid van de bezoekers. De redders kunnen er dan naar verwijzen als ze vaststellen dat het er toch te druk wordt.</i> ○ <i>Bezoekers sensibiliseren en wijzen op hun verantwoordelijkheid</i> ○ <i>Toezicht op respecteren afstand</i> ○ <i>Familieglijbaan per 'bubbel'</i> ○ <i>Wachtrijen in goede banen leiden</i> ○ <i>...</i> ○ <i>Hoeveel van je bezoekers zijn er in verhouding gemiddeld in het water en hoeveel op het strand/ligweide? Wat betekent dat voor je capaciteit?</i>

	volledig te scheiden van andere bubbels of publieke zwemmers	
--	---	--

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Strandzone/ Ligweide	Capaciteit: 1,5 m afstand houden	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Welke werkwijze wil je toepassen: ruimte bieden of regels invoeren?</i> • <i>Bepaal je capaciteit op basis van de 'hotspots' op je domein. Pas je berekend cijfers aan aan wat de realiteit je leert.</i> • <i>Enkel voorbeelden ter inspiratie om de capaciteit te bepalen:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>1/3 van de bezoekersaantallen op een goede dag / 30% van de capaciteit / ...</i> ○ <i>Per 6 m² strand/ligweide 1 persoon als uitgangspunt nemen en dan evalueren of er bijkomende factoren mee in rekening gebracht moeten worden die een invloed kunnen hebben op de capaciteit</i> ○ <i>1 persoon per 10m² strand/ligweide zodat er voldoende ruimte is en mensen indien nodig (bv. andere bezoekers houden zich niet aan de afspraken) zonder probleem elders kunnen gaan zitten</i> • <i>Hieronder volgen enkele ideeën om het afstand houden bij de bezoekers in de praktijk te brengen:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Baken zones af</i> ○ <i>Op de ligweide vakken afbakenen (variatie in grootte) die per namiddag gereserveerd kunnen worden door 'bubbels'</i> ○ <i>Per bubbel een parasol (ook te huur aanbieden). Dit vergemakkelijkt de visuele controle.</i> • <i>Je kan je verder laten inspireren door de aanpak van de kustgemeentes</i>
Sanitair	Aandacht voor afstand aan de wastafels	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Neem niet alle wasbakken in gebruik.</i> • <i>Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
EHBO	<p>Pas de aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen toe en voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen voor zowel de verzorger als het slachtoffer.</p> <p>Voorzie in elk geval ook mondkmaskers voor de gekwetste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Afhankelijk van de aard en de ernst van de EHBO-interventie kan je overwegen om eenvoudige handelingen door (iemand uit de bubbel van) de gekwetste te laten uitvoeren.</i>
Aanbod		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal.</i> • <i>Organiseer het uitlenen van materiaal zo dat de afstand gerespecteerd blijft</i>

Hygiëne

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen met water en zeep of te desinfecteren met alcogel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Maak gebruik van reminders</i>
	Pas je poetsschema's aan om extra reinigings- en desinfectiemomenten te voorzien. Besteed extra aandacht aan voorwerpen die vaak aangeraakt worden.	<p>Advies Agentschap Zorg en Gezondheid:</p> <p>In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels, de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers, ...</p> <p>Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.</p>
	Strikte toepassing van de schoonmaakprotocollen. Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorg voor de nodige opleiding en communicatie: informeer de medewerkers waarom bepaalde handelingen/maatregelen nodig zijn.</i> • <i>Zorg ervoor dat de vereiste PBM beschikbaar zijn</i>
	Stel richtlijnen voor bezoekers op. Zie 'gedragscode voor sporters'	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Communiceer de hygiëneregels duidelijk. Hang ze op aan het onthaal en op de relevante plaatsen.</i>
Routing	Beperk aanrakingen met deuren e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Binnendeuren maximaal open laten staan (branddeuren niet!)</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Inkom/kassa	Beperk aanrakingen met oppervlakken en voorwerpen die vaak aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Geef de voorkeur aan cashloos en contactloos betalen (bancontact(app)), maar verlies ook niet uit het oog dat dit voor sommige doelgroepen een drempel is of niet kan. • Voorzie evt. wattenstaafjes voor de betaalterminal of ontsmettende handgel • Zet in op online reservaties en betalingen • De bezoeker ontvangt bij reservatie een QR-code die hem toegang geeft • Zorg dat vuilnisbakken niet kunnen gebruikt worden, open deksel hebben of enkel met de voet kunnen geopend worden.
	Zet in op een goede handhygiëne en voorzie minstens bij de ingang en de uitgang ontsmettende handgel voor de bezoekers.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettende handgel bij de ingang/kassa/... • Voorzie hygiëncorner met handgel, papieren zakdoekjes, ...
	Extra aandacht voor reiniging van oppervlakken en voorwerpen die regelmatig aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Betaalautomaten (onbemande kassa) - bancontact apparaten: regelmatig ontsmetten, ontsmettende handgel voorzien en over het verwachte gebruik ervan communiceren
	Dit is dé plaats voor het communiceren van de gedragsregels en het toegangsverbod voor mensen met ziektesymptomen	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie duidelijke visuele communicatie (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben) • Herhaal de basisinformatie aan de balie

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Omkleedcabines	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	<p><i>Agentschap Zorg en Gezondheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig</i> • <i>Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</i> • <i>Reinigen met water en zeep vermindert het aantal ziektekiemen alsook coronavirussen, vuil en onzuiverheden op het oppervlak.</i> • <i>Door desinfectie worden ziektekiemen op oppervlakken gedood.</i> • <i>Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</i> • <i>In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers,</i> • <i>Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.</i> • <i>Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging).</i> • <i>Ouders die kinderen omkleden om aankleedkussen zorgen zelf voor een handdoek om er op te leggen</i>
	Schakel haardrogers uit	

	Aandachtspunten	<i>Voorbeelden van mogelijke acties</i>
Ligweide	<p>Omwille van de aanwezigheid van zonlicht en wind wordt verwacht dat het virus op oppervlakten en voorwerpen in het buitenmilieu nog minder goed zal overleven dan in het binnenmilieu. Minimaal 1,5m afstand bewaren en een goede handhygiëne zijn de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan.</p> <p>Het vernevelen of sproeien van reinigings- of ontsmettingsmiddelen over een groot oppervlak op openbare terreinen is weinig zinvol en wordt ontraden. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	
Lockers	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers</i> • <i>Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen, ...)</i>

	Aandachtspunten	<i>Voorbeelden van mogelijke acties</i>
EHBO-lokaal	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden. Wel kan er best een procedure/werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.</p>	
	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren. In de procedure moet er aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...</p>	
Douches		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Openluchtwembaden: Enkel 'douchen voor het zwemmen'</i> • <i>Beperk het 'douchen na het zwemmen' en moedig bezoekers aan dit thuis te doen.</i>

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Sanitair	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetsschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	
Materiaal		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal.</i> • <i>Laat het uitlenen van materiaal via een zwembadmedewerker verlopen (dus niet openbaar voor iedereen)</i> • <i>Uitgeleend materiaal na gebruik (laten) ontsmetten. Voorzie hier ontsmettende spray voor.</i> • <i>Verifieer of het gebruikte desinfectiemiddel effectief is tegen coronavirussen (zie bijlage 1)</i>

Beperkte groepjes – samenshooling

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Creëer ruimte	
Inkom/kassa	Voorkom wachtrijen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Raad – indien je met tijdsblokken werkt – aan om niet vroeger dan het gereserveerde moment te komen.</i> • <i>Zet in op vooraf online reserveren én betalen.</i> • <i>...</i>
	Stimuleer de bezoekers om na hun bezoek de accommodatie onmiddellijk te verlaten	

Technische/organisatorische aandachtspunten

Doeltreffende desinfectie	<p>Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel: een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm).</p> <p>Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>
Legionella	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen. Mits het toepassen van een paar eenvoudige maatregelen vooraleer je de installatie weer in gebruik neemt of openstelt voor het publiek, kan je het gezondheidsrisico tot een minimum beperken.</p> <p>De procedure met de drie te nemen stappen en de bijhorende voorschriften kan je raadplegen via de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het is aangeraden om, na het uitvoeren van het stappenplan voor het spoelen van het sanitaire leidingwatersysteem, een week voor opening staalnames voor legionella te laten uitvoeren door een erkend labo zodat bij opening duidelijk is of het risico voor legionellagroei en verspreiding beheerst is.
Veiligheid drinkwater	Zie info Legionella	
Ventilatie	<p>Een goed werkende luchtbehandelingsinstallatie is essentieel in een zwembadomgeving.</p> <p>Volgens het algemene advies van CDC moet ervoor worden gezorgd dat het ventilatiesysteem goed functioneert. Er moet zoveel mogelijk verse buitenlucht worden aangevoerd als redelijkerwijs mogelijk is. Er kan technisch ingegrepen worden door de verse lucht toevoer op te drijven, afhankelijk van de grootte van de zwembadhal, het aantal bezoekers, de luchtvochtigheid in de zwembadhal en de atmosferische omstandigheden buiten.</p> <p>In ruimtes die niet mechanische geventileerd kunnen worden moeten</p>	<ul style="list-style-type: none"> Laat buitendeuren niet openstaan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.

	ramen en deuren regelmatig gedurende een kwartier wijd open te zetten . (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)	
--	--	--

Chloor-gehalte	<p>Net als andere coronavirussen heeft SARS-CoV-2 een fragiel buitenmembraan dat gevoelig is voor oxidatiemiddelen zoals chloor. Bij hogere chloorconcentratie worden virussen sneller afgedood maar dat geldt voor alle pathogene micro-organismen. Bovendien kunnen coronavirussen niet goed overleven in water.</p> <p>Een geoptimaliseerde waterbehandeling en het respecteren van de waterkwaliteitsvereisten is toereikend om het potentieel risico van een COVID-besmetting via het zwembadwater te ondervangen is</p> <p>Het is aan te bevelen om niet op de uitersten te balanceren maar te streven naar een pH van 7.2 bij een vrij beschikbare chloor van minimum 0.7 mg/l.</p> <p>Bij hogere chloorwaarde is er bijkomend een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden.</p> <p>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg ook voor een goede verdeling van de desinfectie (maximale doorstroming en menging van het zwembadwater) • Als je toch zou kiezen voor een hogere dosering van vrij beschikbaar chloor, wees je er dan van bewust dat er een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. Het is dan des te belangrijker dat al de parameters goed opgevolgd worden en afwijkingen goed en betrouwbaar geconstateerd worden en dat er zo nodig bijstellingen gebeuren.
Openings-uren	<p>Een tijdelijke aanpassing van de openingsuren kan aan de orde zijn om de verschillende groepen zwemmers die van het zwembad gebruik willen maken hier de kans toe te geven.</p>	
Tarieven	<p>Om het online reserveren en betalen vlot te kunnen organiseren kan het blijken dat het handiger is om de tarieven voor dit seizoen te herbekijken/vereenvoudigen.</p>	
Personeels-organisatie	<p>Streef naar een maximale 'corona-bijscholingsgraad' van redders en personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RedFed en ISB zetten dit voorjaar maximaal in op aangepaste bijscholingen. De bijscholing wordt ten zeerste aangeraden aan alle redders.
	<p>Investeer in opleiding/training van medewerkers. Iedereen moet veilig kunnen werken en het mag geen verschil maken of er bv. een vaste redder of een clubredder aan het bad staat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Correct gebruik PBM's • Omgaan met verbale agressie
		<ul style="list-style-type: none"> • Het kan interessant zijn te werken met een corona-coördinator en corona-verantwoordelijken

Monitoring en ervarings-uitwisseling	Deze situatie is voor iedereen nieuw. Werk – indien mogelijk/van toepassing – samen met de veiligheidsambtenaar van je stad/gemeente of provincie. Signaleer aandachtspunten bij de uitgewerkte protocols zodat de volledige sector kan leren uit ervaringen en verbetervoorstellen te doen.	
---	--	--

B. Elke zwemgelegenheid moet een veilige werkplek zijn voor **personeel, trainers en medewerkers**, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers

Algemeen

Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid. De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondkap, plexischerm, ...)
Pas de basis hygiëneregels toe
Een medewerker met ziektesymptomen zoals een griepig gevoel, hoest, koorts, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komt beter niet naar de werkplek en raadpleegt best zijn huisarts.

Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar • Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden.
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij het contact met de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je een open balie, neem dan maatregelen bv. plexiglas, onthaalmedewerker en bezoeker dragen mondkap, vergroot de afstand van de balie, voorzie afstandsaanduiding, ...
Schoonmaak-medewerkers	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot zwembadbezoekers kunnen respecteren.	

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Redders	De RedFed werkte aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen uit om in de context van een zwembad op een voor het slachtoffer en redders veilige manier hulp te kunnen bieden. Zie www.redfed.be .	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkeur voor gebruik reddingsgordel • Eenvoudige EHBO-handelingen door (iemand uit de bubbel van het) slachtoffer onder begeleiding van redder • O₂-toediening met blaasballon, bufferzak en zuurstof of een MTV, beiden met HMEF-filter • ...
	Voorzie de vereiste PBM's voor je redders, deze staan opgelijst in de aangepaste richtlijnen. Zie www.redfed.be . Een PBM heeft enkel zin als het correct gebruikt wordt. Zorg voor voldoende opleiding/training en ondersteuning.	<ul style="list-style-type: none"> • PBM redders: handontsmettingsmiddelen, mondmaskers voor het slachtoffer, FFP2 (of FFP3) maskers, wegwerphandschoenen, veiligheidsbril
	Pas je eigen noodprocedures aan op basis van de aangepaste richtlijnen.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<i>Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).</i>
Toezichters	Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijbscholing'.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).</i>
Techniekers	Afstand houden tussen techniekers – ook als het van een extern bedrijf is	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Voorzie een procedure</i>

Hygiëne

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij contact met de klant.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie aan de balie ontsmettingsgel • Zet in op cashloos/contactloos betalen
	Zorg dat gedeelde werkplekken (back office) hygiënisch zijn. Voor richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de maatregelen voor kantoorinrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Schoonmaak-medewerkers	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht is voor gedeeld werk materiaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Redders/Toezichters		<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettingsgel in het redderslokaal
EHBO	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt

Bijlage 1 // Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel** gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrische (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan.!!

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een alcoholoplossing** gebruiken (70% ethanol)

!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m²), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerkt: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelming.!!

Producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (= > actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (= > volledige virucidie).

Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het coronavirus.

Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
 - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
- Oppervlakteontsmetting (wipes):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 19 juni 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 19 juni 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS